

พุทธวจน

หมวดธรรม

เปิดธรรมที่ถูกปิด

สาธยายธรรม

อีกประการหนึ่ง ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุในธรรมวินัยนี้
ย่อมทำการสาธยายธรรม
ตามที่ได้ฟังมา ตามที่ได้เล่าเรียนมา แก่ผู้อื่นโดยพิสดาร
นี้เป็นธรรมข้อที่ ๔
ซึ่งทำให้สัทธรรมตั้งมั่น
ไม่ลบลือนจนเสื่อมสูญไป

อีกประการหนึ่ง ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุในธรรมวินัยนี้
ย่อมตรikirครอง เพ่งดูด้วยใจ ซึ่งธรรม
ตามที่ได้ฟังมา ตามที่ได้เล่าเรียนมา โดยพิสดาร
นี้เป็นธรรมข้อที่ ๕
ซึ่งทำให้สัทธรรมตั้งมั่น
ไม่ลบลือนจนเสื่อมสูญไป

(ในที่นี้ยกมา ๒ ข้อ จาก ๕ ข้อ ของธรรม ๕ ประการ ซึ่งทำให้สัทธรรมตั้งมั่น ไม่ลบลือนจนเสื่อมสูญไป)

พุทธวจน

สาธยายธรรม

ธรรมเป็นรุ่งอรุณแห่งอริยมรรคมืองค์ ๘
ภิกษุทั้งหลาย ! เมื่อดวงอาทิตย์กำลังขึ้น
สิ่งที่มาก่อน เป็นนิมิตให้เห็นก่อน คือการขึ้นมาแห่งอรุณ ฉะนั้น;
ภิกษุทั้งหลาย ! เมื่อมีการเกิดขึ้นแห่งอริยมรรคมืองค์ ๘ ของภิกษุ
สิ่งที่มาก่อน เป็นนิมิตให้เห็นก่อน
คือความเป็นผู้มีกัลยาณมิตร ฉะนั้นเหมือนกัน.
ภิกษุทั้งหลาย !
นี่คือความหวังของภิกษุผู้มีกัลยาณมิตร
คือเธอจักเจริญอริยมรรคมืองค์ ๘ ได้
จักกระทำใ้มากซึ่งอริยมรรคมืองค์ ๘ ได้.

-บาลี มหาวาร. ส. ๑๙/๓๖/๑๒๙.

“หิงห้อยนั้น ย่อมส่องแสงอยู่ได้ชั่วเวลาที่ดวงอาทิตย์ยังไม่ขึ้นมา
ครั้นอาทิตย์ขึ้นมา หิงห้อยก็หมดแสงไม่มีสว่างอีก.
เตียรถียทั้งหลายก็เป็นเช่นนั้น.
โอกาสอยู่ได้ชั่วเวลาที่บุคคลผู้ตรัสรู้ชอบด้วยตนเองยังไม่เกิดขึ้นในโลก.
พวกที่ได้แต่นึกๆ เอา ย่อมบวริสุทธิไม่ได้.
ถึงแม้สาวกของเขาก็เหมือนกัน.
ผู้ที่มีความเห็นผิด จะไม่พ้นทุกข์ไปได้เลย”.

-บาลี อ. ๖. ๒๔/๑๙๖/๑๔๖.

พุทธวจน

ฉบับ ๑๐ สารายธรรม

พุทธวจนสถาบัน

ร่วมกันมุ่งมั่นศึกษา ปฏิบัติ เผยแผ่คำของตถาคต

พุทธวจน

ฉบับ ๑๐ สารยาเยธรรม

รวบรวมโดย

พระอาจารย์คึกฤทธิ์ โสตฺถิผโล (วัดนาป่าพง)

ภิกษุชัยณรงค์ ถาวโร (วัดนาป่าพง)

ข้อมูลธรรมะนี้ จัดทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสู่สาธารณชน
เป็นธรรมทาน

ลิขสิทธิ์ในต้นฉบับนี้ได้รับการสงวนไว้

ไม่สงวนสิทธิ์ในการจัดทำจากต้นฉบับเพื่อเผยแพร่ในทุกรณี

ในการจัดทำหรือเผยแพร่ โปรดใช้ความละเอียดรอบคอบ

เพื่อรักษาความถูกต้องของข้อมูล

ขอคำปรึกษาด้านข้อมูลในการจัดทำเพื่อความสะดวกและประหยัด

ติดต่อได้ที่

มูลนิธิพุทธโมฆะ	โทรศัพท์	๐๘ ๒๒๒๒ ๕๙๙๐-๕๔
พุทธวจนสมาคม	โทรศัพท์	๐๘ ๑๖๔๗ ๖๐๓๖
มูลนิธิพุทธวจน	โทรศัพท์	๐๘ ๑๔๕๗ ๒๓๕๒
คุณศรชา	โทรศัพท์	๐๘ ๑๕๑๓ ๑๖๑๑
คุณอารีวรรณ	โทรศัพท์	๐๘ ๕๐๕๘ ๖๘๘๘

ปีที่พิมพ์ ๒๕๕๗

ศิลปกรรม ปริญญา ปฐวินทรานนท์, วิษุ เสริมสวัสดิ์ศรี,

ณรงค์เดช เจริญपालะ

จัดทำโดย มูลนิธิพุทธโมฆะ

(เว็บไซต์ www.buddhakos.org)

สำหรับผู้ต้องการปฏิบัติธรรม ติดต่อได้ที่

ศูนย์ปฏิบัติพุทธวจน (Buddhawajana Training Center)

ซอยคลองสีตวันออก ๗๓ หมู่ ๑๕ คลองสี อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๖๕๗, ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๗๒๑, ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๔๗๑

สารบัญ

๔	อักษรย่อ
๖	บทนำ
๑๐	บทสวด ระลึกถึงพระพุทธเจ้า
๑๔	บทสวด ระลึกถึงพระธรรม
๑๖	บทสวด ระลึกถึงพระสงฆ์
๑๙	บทสวด แก่ความหวาดกลัว
๒๒	บทสวด ปฏิจ্ঞสมุปบาท
๒๙	บทสวด อริยมรรคมีองค์แปด
๔๔	บทสวด ความสิ้นสุดแห่งโลก
๔๖	บทสวด อธิษฐานความเพียร
๕๑	บทสวด ละนันทิ
๕๒	บทสวด ข้อปฏิบัติอันไม่เสื่อมเสีย
๖๓	บทสวด อานาปานสติ
๘๑	บทสวด เพื่อผู้เจ็บไข้
๘๕	บทสวด ที่สุดแห่งทุกข์
๘๘	บทสวด อินทรีย์ภาวนาชั้นเลิศ
๙๒	บทสวด ก่อนนอน
๙๕	บทสวด ธรรมวินัยคือศาสดา
๙๗	บทสวด ฟังตนฟังธรรม
๙๙	บทสวด ปัจฉิมวาจา
๑๐๐	การเจริญเมตตา
๑๐๕	คำชี้ชวนวิงวอน
๑๐๖	การสาธยายธรรม ที่เป็นไปเพื่อความหลุดพ้น

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต
อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

*Homage to the Blessed,
Noble and Perfectly, Enlighten One.*

อักษรย่อ

เพื่อความสะดวกแก่ผู้ที่ยังไม่เข้าใจเรื่องอักษรย่อ
ที่ใช้หมายแทนชื่อคัมภีร์ ซึ่งมีอยู่โดยมาก

มหาวิ. วิ.	มหาวิภังค์	วินัยปิฎก.
ภิกขุณี. วิ.	ภิกขุณีวิภังค์	วินัยปิฎก.
มหา. วิ.	มหาวรรค	วินัยปิฎก.
จุลล. วิ.	จุลวรรค	วินัยปิฎก.
ปริวาร. วิ.	ปริวารวรรค	วินัยปิฎก.
สี. ที่.	สีลขันธวรรค	ที่ฌนิกาย.
มหา. ที่.	มหาวรรค	ที่ฌนิกาย.
ปา. ที่.	ปาฎีกวรรค	ที่ฌนิกาย.
มุ. ม.	มูลปัณณาสก์	มัชฌิมนิกาย.
ม. ม.	มัชฌิมปัณณาสก์	มัชฌิมนิกาย.
อุปริ. ม.	อุปริปัณณาสก์	มัชฌิมนิกาย.
สคาถ. ส.	สคาถวรรค	สังยุตตนิกาย.
นิทาน. ส.	นิทานวรรค	สังยุตตนิกาย.
ขนธ. ส.	ขันธวารวรรค	สังยุตตนิกาย.
สพา. ส.	สพายตนวรรค	สังยุตตนิกาย.
มหาวาร. ส.	มหาวารวรรค	สังยุตตนิกาย.
เอก. อ.	เอกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
ทุก. อ.	ทุกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
ติก. อ.	ติกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
จตุกก. อ.	จตุกกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.

ปณจก. อ.	ปัญจกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
จก.ก. อ.	จกกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
สตุตก. อ.	สัตตกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
อญจก. อ.	อัญญกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
นวก. อ.	นวกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
ทสก. อ.	ทสกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
เอกาทสก. อ.	เอกาทสกนิบาต	อังคุตตรนิกาย.
ขุ. ขุ.	ขุททกปาฐะ	ขุททกนิกาย.
ธ. ขุ.	ธรรมบท	ขุททกนิกาย.
อุ. ขุ.	อุทาน	ขุททกนิกาย.
อิติวุ. ขุ.	อิติวุตตกะ	ขุททกนิกาย.
สุตต. ขุ.	สุตตนิบาต	ขุททกนิกาย.
วิมาน. ขุ.	วิมานวัตถุ	ขุททกนิกาย.
เปต. ขุ.	เปตวัตถุ	ขุททกนิกาย.
เถร. ขุ.	เถรคาถา	ขุททกนิกาย.
เถรี. ขุ.	เถรีคาถา	ขุททกนิกาย.
ชา. ขุ.	ชาดก	ขุททกนิกาย.
มหานิ. ขุ.	มหานิทเทส	ขุททกนิกาย.
จุพนิ. ขุ.	จุพนิทเทส	ขุททกนิกาย.
ปฎิสม. ขุ.	ปฎิสมภิกขามรรค	ขุททกนิกาย.
อปท. ขุ.	อปทาน	ขุททกนิกาย.
พทุธว. ขุ.	พทุธวงส์	ขุททกนิกาย.
จริยา. ขุ.	จริยาปิฎก	ขุททกนิกาย.

ตัวอย่าง : ๑๔/๑๗๑/๒๔๕ ให้อ่านว่า

ไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ เล่ม ๑๔ หน้า ๑๗๑ ข้อที่ ๒๔๕

บทนำ

ประโยชน์ของการสาธยายธรรม

๑. เพื่อความตั้งมั่นของพระสัทธรรม
(หนึ่งในเหตุห้าประการเพื่อความตั้งมั่นของพระสัทธรรม)
ปญจก. อ. ๒๒/๑๖๑/๑๕๕.
๒. เป็นเครื่องให้ถึงวิมุตติ
(หนึ่งในธรรมให้ถึงวิมุตติห้าประการ)
ปญจก. อ. ๒๒/๒๓/๒๖.
๓. เป็นอาหารของความเป็นพหูสูต
ทสภ. อ. ๒๔/๑๒๐/๗๓.
๔. เป็นองค์ประกอบของการเป็นบริษัทที่เลิศ
ทุก. อ. ๒๐/๖๔/๒๑๒.
๕. ทำให้ไม่เป็นมลทิน
อญจก. อ. ๒๓/๑๔๙/๑๐๕.
๖. เป็นบริวารของจิตเพื่อความไม่มีเวรไม่มีเบียดเบียน
(หนึ่งในห้าบริวารของจิต)
ม. ม. ๑๓/๕๐๐/๗๒๔.
๗. เป็นเหตุให้ละความง่วงได้
(หนึ่งในแปดวิธีละความง่วง)
สุตตป. อ. ๒๓/๗๓/๕๔.

วิธีการสาธยายธรรมให้แจ่มแจ้งได้นาน

ไม่ฟังซาน ไม่ถูกเหนียวรัง ย่อมรู้ย่อมเห็นอุปายเป็นเครื่องสลัด
ออกซึ่งนิรวณทั้งห้า (กามราคะ, พยาบาท, ถีนมิทธะ, อุทธัจจกุกกุจจะ,
วิจิกิจฉา) ทำให้รู้เห็นประโยชน์ตามที่เป็นอย่างจริง

มหาวาร. ส. ๑๙/๑๖๖/๖๐๓.

ข้อควรระวังและวิธีป้องกันในการสาธยายธรรม

...อีกอย่างหนึ่ง, ภิกษุ ทำการสาธยายธรรม ตามที่ได้ฟัง
ได้เรียนมาโดยพิสดาร, แต่เธอไม่รู้ทั่วถึงความหมายอันยิ่งแห่งธรรมนั้นๆ
ด้วยปัญญา. ภิกษุนี้ เราเรียกว่า ผู้มากด้วยการสวด (นักสวด) ยังมีใช้
ธรรมวิหารี (ผู้อยู่ด้วยธรรม)...

...เธอไม่ใช้วันทั้งวันให้เปลืองไปด้วยการเรียนธรรมนั้นๆ
ไม่เร็ดร้างจากการหลีกเร้น, ประกอบตามซึ่งธรรมเป็นเครื่องสงบใจ
ในภายในเนื่องๆ. ภิกษุอย่างนี้แล ชื่อว่า ธรรมวิหารี (ผู้อยู่ด้วยธรรม)...

ปัญญา. ถ. ๒๒/๙๙๑๐๐/๗๓-๗๔.

...ภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอีก พระศาสดาหรือเพื่อนสหพรหมจารี
องค์ใดองค์หนึ่งซึ่งควรแก้ตำแหน่งครู หาได้แสดงธรรมแก่ภิกษุไม่เลย
แต่เธอกระทำการ “สาธยายธรรม” ตามที่ได้ฟังได้เรียนไว้แล้วโดย
พิสดาร ภิกษุนั้นย่อมรู้แจ้งอรรถรู้แจ้งธรรมในธรรมนั้น โดยอาการที่
ตนกระทำการสาธยายนั้น → ความปราโมทย์ย่อมเกิดแก่เธอผู้รู้แจ้ง
อรรถรู้แจ้งธรรม → ความอิมิใจ (ปีติ) ย่อมเกิดแก่เธอผู้ปราโมทย์แล้ว
กายของเธอผู้มีใจประกอบด้วยปีติ → ย่อมสงบระงับ เธอผู้มีกายสงบ
ระงับแล้ว → ย่อมเสวยความสุข จิตของเธอผู้มีความสุข → ย่อมตั้งมั่น
นี่คือธรรมเป็นเครื่องให้ถึงวิมุตติข้อที่สาม...

ปญจก. อ. ๒๒/๒๓/๒๖.

...โมคคัลลานะ เพราะเหตุนี้แหละ เมื่อเธอมีสัญญาอย่างไรอยู่
ความง่วงนั้นย่อมครอบงำได้ เธอพึงทำไว้ในใจซึ่งสัญญานั้นให้มาก
ข้อนี้จะเป็นเหตุให้เธอละความง่วงนั้นได้ ถ้าเธอยังละไม่ได้ แต่นั้นเธอพึง
ตรึกตรองพิจารณาถึงธรรมตามที่ตนได้สดับแล้ว ได้เรียนมาแล้วด้วยใจ
ข้อนี้จะเป็นเหตุให้เธอละความง่วงนั้นได้ ถ้ายังละไม่ได้ แต่นั้นเธอพึง
“สาธยายธรรม” ตามที่ตนได้สดับมาแล้วได้เรียนมาแล้วโดยพิสดาร
ข้อนี้จะเป็นเหตุให้เธอละความง่วงนั้นได้...

สตุตถก. อ. ๒๓/๔๗/๕๔.

บทสวดระลึกถึงพระพุทธเจ้า

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปัชชะติ

ตถาคตเกิดขึ้นในโลกนี้

อะระหัง

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธโ

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

สุคะโต

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร ปุริสทัมมะสาระถิ

เป็นผู้สามารถฝึกคนที่ควรฝึก
อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

ลัตถา เทวมะนุสสานัง

เป็นครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทโธ

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยธรรม

ภะคะวา

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

โส อิมัง โลกัง

ตถาคตนั้นทำให้แจ้งซึ่งโลกนี้

สเทวะกัง สมาระกัง สพัรห์มะกัง

ลัสสะมะณะพราห์มะณิ

กับทั้งเทวดา มาร พรหม หมู่สัตว์
พร้อมทั้งสมณพราหมณ์

ปะชัง สะเทวะมะนุสลัง

เทวดาพร้อมทั้งมนุษย์

สะยัง อภิญญา

ด้วยปัญญาอันยิ่งเองแล้ว

สังกัถ์วา ปะเวเทสิ

สอนผู้อื่นให้รู้แจ้งตาม

โต รัมมัง เทเสสิ

ตถาคตนั้นแสดงธรรม

อาทิกัลยาณัง

ไพเราะในเบื้องต้น

มัชฌะกัลยาณัง

ไพเราะในท่ามกลาง

ปะริโยสานะกัลยาณัง

ไพเราะในที่สุด

สตถัง สะพัญฺชนัง เกวละปะริปฺณณัง ปะริสุทฺธัง พริหัมมะจะริยํ ปะกาเสติ

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือ
แบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ
บริสุทธิ์ บริบูรณ์สิ้นเชิง
พร้อมทั้งอรรณะ พร้อมทั้งพญฺชนะ ดังนี้

อุปวิ. ม. ๑๔/๑๗/๑๖.

บทสวดระลึกถึงพระธรรม

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ได้ตรัสไว้ดีแล้ว

สันติภูมิกะ

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ
พึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิกะ

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล

เอหิภัสสิกะ

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิกะ

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจัยต่ง เวทิตัพโพ วิญญูหิตี

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้

มหาวิทยาลัย. ส. ๑๑/๕๒๗/๑๔๑๒.

บทสวดระลึกถึงพระสงฆ์

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
เป็นผู้ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม
เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

เป็นผู้ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทั้ง

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา

คู่แห่งบุรุษสี่คู่ นับเรียงตัวได้แปดบุรุษ

เอสะ ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ

นั่นแหละ คือสงฆ์สาวก

ของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักษิณโย

เป็นสงฆ์ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลิกระณีโย

เป็นสงฆ์ที่บุคคลทั่วไปจะพึงทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุณฺณีกเขตตัง โลกัสนฺตํ

เป็นสงฆ์ที่เป็นนาบุญของโลก
ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้

มหาพร. สํ. ๑๙/๔๒๗/๑๔๑๒.

บทสวดแก้ความหวาดกลัว

อะรัญเณ รุกขะมุเล วา สุธัญญาคาราวะ
ภิกขะโว

ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอทั้งหลายอยู่ในป่า
หรืออยู่โคนไม้ หรืออยู่ในเรือนว่างก็ตาม

อะนุสสะเรณะ สัมพุทธาน์ ภายัง ตุมหากัง
โน ลียา

พึงระลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด
ความกลัวก็จะมีแก่พวกเธอทั้งหลาย

โน เจ พุทธาน์ สะเรยยาถะ โลกะเชฏฐัง
นระสาสะกัง

แต่ถ้าเธอทั้งหลาย ระลึกถึงพระพุทธรเจ้า
ซึ่งเป็นผู้เจริญแห่งโลก เป็นผู้ประเสริฐ
แห่งนรชน มิได้ไฉรั

อะถะ ฐัมมัง สะเรยยาถะ นียยานิกัง สุเทสิตัง

ก็พึงระลึกถึงพระธรรม
อันเป็นเครื่องนำออกจากทุกข์
ที่เราแสดงไว้ดีแล้วเถิด

โน เจ ฐัมมัง สะเรยยาถะ นียยานิกัง สุเทสิตัง

แต่ถ้าเธอทั้งหลาย ระลึกถึงพระธรรม
อันเป็นเครื่องนำออกจากทุกข์
ที่เราแสดงไว้ดีแล้ว มิได้ไซ้

อะถะ สังฆัง สะเรยยาถะ ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง

ก็พึงระลึกถึงพระสงฆ์
ผู้เป็นเพื่อนาบุญของโลก
ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่าเถิด

เอวัง พุทธัง สะรันตานัง ธัมมัง สังฆัญจะ ภิกขะโว

ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอทั้งหลาย
ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม
และพระสงฆ์อยู่อย่างนี้

ภะยัง วา นัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส นะ เหตสะตีติ

ความกลัวก็ดี ความหวาดสะดุ้งก็ดี
ความขนพองสยองเกล้าก็ดี
จักไม่มีเลย ดังนี้.

สคาถ. ส. ๑๕/๓๒๓/๘๖๖.

บทสวด ปฏิจ্ঞสมุปบาท

อิธะ ภิกขะเว อะริยะสาวะโก ปะฏิจจะ-
สสมุปปาทัณฺเณวะ สารุกััง โยนิโส
มะนะสิกะโรติ

ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้
ย่อมกระทำไว้ในใจโดยแยบคายเป็นอย่างดี
ซึ่งปฏิจ্ঞสมุปบาทนั้นเทียว ดังนี้ว่า

อิมัสมิัง สะติ อิทัง โหติ

เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้ย่อมมี

อิมัสสุปปาทา อิทัง อุปปัชชะติ

เพราะความเกิดขึ้นแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น

อิมัสมิัง อะสะติ อิทัง นะ โหติ

เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ย่อมไม่มี

อัมสสะ นิโรธา อิทัง นิรุชณะติ

เพราะความดับไปแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงดับไป

ยะทิทัง

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา

เพราะมีอวิชชาเป็นปัจจัย

จึงมีสังขารทั้งหลาย

สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง

เพราะมีสังขารเป็นปัจจัย จึงมีวิญญาณ

วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง

เพราะมีวิญญาณเป็นปัจจัย จึงมีนามรูป

นามะรูปะปัจจะยา สะพายะตะนัง

เพราะมีนามรูปเป็นปัจจัย จึงมีสพายตนะ

สพายะตะนะปัจจะยา ผัสโส

เพราะมีสพายตนะเป็นปัจจัย จึงมีผัสสะ

ผัสสะปัจจะยา เวทนา

เพราะมีผัสสะเป็นปัจจัย จึงมีเวทนา

เวทนาปัจจะยา ตัณหา

เพราะมีเวทนาเป็นปัจจัย จึงมีตัณหา

ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง

เพราะมีตัณหาเป็นปัจจัย จึงมีอุปาทาน

อุปาทานะปัจจะยา ภาโว

เพราะมีอุปาทานเป็นปัจจัย จึงมีภพ

ภวะปัจจะยา ชาติ

เพราะมีภพเป็นปัจจัย จึงมีชาติ

ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริ-
เทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติ

เพราะมีชาติเป็นปัจจัย ชรามรณะ โสกะ-
ปริเทวะทุกชะโหมนัสอุปายาสะทั้งหลาย
จึงเกิดขึ้นครบถ้วน

เอวะเมตัสสะ เกวลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ สมุทเทโย โหติ

ความเกิดขึ้นพร้อมแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้
ย่อมมีด้วยอาการอย่างนี้

อะวิชชาเยเตววะ อเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ

เพราะความจางคลายดับไปโดยไม่เหลือ
แห่งวิชชานั้นนั่นเทียว จึงมีความดับ
แห่งสังขาร

สังขาระนิโรธา วิญญานะนิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งสังขาร
จึงมีความดับแห่งวิญญาน

วิญญูณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งวิญญูณ

จึงมีความดับแห่งนามรูป

นามะรูปะนิโรธา สะพายะตะนะนิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งนามรูป

จึงมีความดับแห่งสะพายตะนะ

สะพายะตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งสะพายตะนะ

จึงมีความดับแห่งผัสสะ

ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งผัสสะ

จึงมีความดับแห่งเวทนา

เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งเวทนา

จึงมีความดับแห่งตัณหา

ตณฺหาณิโรธา อุปาทานะณิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งตณฺหา

จึงมีความดับแห่งอุปาทาน

อุปาทานะณิโรธา ภาวะะณิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งอุปาทาน

จึงมีความดับแห่งภพ

ภาวะะณิโรธา ชาตินิโรโธ

เพราะมีความดับแห่งภพ

จึงมีความดับแห่งชาติ

ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะ- ทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ

เพราะมีความดับแห่งชาตินั้นแล ชรามรรณะ

โสกะปริเทวะทุกขะโทมนัสสุปายาสะ

ทั้งหลายจึงดับสิ้น

เออะเมตัสสะ เกอะลัสสะ ทุกข์ขันธัสสะ นิโรธ โหตีติ

ความดับลงแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้
ย่อมมี ด้วยอาการอย่างนี้ ดังนี้

นิทาน. ที่. ๑๖/๘๕/๑๕๙.

บทสวด อริยมรรคมีองค์แปด

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี
ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง

ภิกษุทั้งหลาย กัธริยสัจ คือหนทาง
เป็นเครื่องให้ถึงความดับไม่เหลือแห่งทุกข์
เป็นอย่างไรเล่า

อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञัจฺจิกโก มัคโค
เสยยะถิทั

คือ หนทางอันประกอบด้วยองค์แปด
อันประเสริฐนี้เอง องค์แปด คือ

สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปป

ความเห็นชอบ ความดำริชอบ

สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ

วาจาชอบ การงานชอบ อาชีวะชอบ

สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ สัณฺเฆวํ

ความเพียรชอบ ความระลึกรู้ชอบ

ความตั้งใจมั่นชอบ

กตํ มา จะ ภิกขเว สัณฺเฆวํ

ภิกษุทั้งหลาย ความเห็นชอบเป็นอย่างไรวะ

ยัง โข ภิกขเว ทุกเข ญาณัง

ภิกษุทั้งหลาย ความรู้ในทุกข์

ทุกขะ สะมุทเทเย ญาณัง

ความรู้ในเหตุให้เกิดทุกข์

ทุกขะ นิโรเธ ญาณัง

ความรู้ในความดับไม่เหลือแห่งทุกข์

ทุกชะนิโรธคามินิยา ปฏิปะทายะ ญาณัง

ความรู้ในหนทางเป็นเครื่องให้ถึงความดับ
ไม่เหลือแห่งทุกข์

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาทิฏฐิ

ภิกษุทั้งหลาย นี้เราเรียกว่า ความเห็นชอบ

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาสังกัปปो

ภิกษุทั้งหลาย ความดำริชอบ เป็นอย่างไร

เนกขัมมะสังกัปปो

ความดำริในการออกจากกาม

อัปฺยาปาตะสังกัปปो

ความดำริในการไม่พยาบาท

อะวิหิงสาสังกัปปो

ความดำริในการไม่เบียดเบียน

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสังกัปปो

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า ความดำริชอบ

กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาวาจา

ภิกษุทั้งหลาย วาจาชอบเป็นอย่างไร

มุตาวาทา เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น จากการพูดเท็จ

ปิสุณายะ วาจาเย เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น จากการพูดยุให้แตกกัน

ผะรุสายะ วาจาเย เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น จากการพูดหยาบ

สัมผัปปะลาปา เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น จากการพูดเพ้อเจ้อ

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาวาจา

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า วาจาชอบ

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมากัมมันโต

ภิกษุทั้งหลาย การงานชอบเป็นอย่างไร

ปาณาติปาตา เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น จากการฆ่าสัตว์

อะทินนาทานา เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น

จากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้

กาเมสุ มิจฉาจारा เวระมะณี

เจตนาเป็นเหตุงดเว้น

จากการประพฤติดิฉันในกามทั้งหลาย

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมากัมมันโต

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า การงานชอบ

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว

ภิกษุทั้งหลาย อาชีวะชอบเป็นอย่างไร

อิธะ ภิกขะเว อริยสะทาเวโก

มิจฌาอาชีวัง ปะหายะ

ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้
ละการหาเลี้ยงชีพที่ผิดเสีย

สัมมาอาชีเวนะ ชีวิกัง กัมเปติ

สำเร็จความเป็นอยู่ด้วยการหาเลี้ยงชีพที่ชอบ

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า อาชีวะชอบ

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาวายาโม

ภิกษุทั้งหลาย ความเพียรชอบเป็นอย่างไ

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ อะนุปปันนानัง

ปาปะกานัง อะกุสะลานัง ฐัมมานัง

อะนุปปาทายะ ฉันทัง ชะเนติ วายะมะติ

วิริยัง อาระกะติ จิตตัง ปัคคัณหาติ

ปะทะหะติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้
ย่อมปลุกความพอใจ ย่อมพยายาม
ย่อมปรารภความเพียร ย่อมระครองจิต
ย่อมตั้งจิตไว้ เพื่อความไม่บังเกิด
แห่งอกุศลธรรมอันเป็นบาปทั้งหลาย
ที่ยังไม่ได้บังเกิด

**อุปปันนัง ปาปะกานัง อะกุสะลันัง
ธัมมานัง ปะหะนายะ จันตัง ชะเนติ
วายะมะติ วิริยัง อาระปะติ จิตตัง
ปัคคัณหาติ ปะทะหะติ**

ย่อมปลุกความพอใจ ย่อมพยายาม
ย่อมปรารภความเพียร ย่อมระครองจิต
ย่อมตั้งจิตไว้ เพื่อการละเสีย
ซึ่งอกุศลธรรมอันเป็นบาปทั้งหลาย
ที่บังเกิดขึ้นแล้ว

อะนุปปันนํ กุสละนํ ธัมมํ
 อุปปาทยะ นันตํ ชะเนติ วายะมะติ วิริยํ
 อาระกะติจิตตํ ปักคัณหาติ ปะทะหะติ

ย่อมนปลุกความพอใจ ย่อมพยายาม
 ย่อมปรารภความเพียร ย่อมประคองจิต
 ย่อมตั้งจิตไว้เพื่อการบังเกิดขึ้น
 แห่งกุศลธรรมทั้งหลายที่ยังไม่ได้บังเกิด

อุปปันนํ กุสละนํ ธัมมํ
 จูติยา อะสัมโมสายะ ภียโยภาวายะ
 เวปุลลายะ ภาวะนายะ ปาริปุริยา นันตํ
 ชะเนติ วายะมะติ วิริยํ อาระกะติ
 จิตตํ ปักคัณหาติ ปะทะหะติ

ย่อมนปลุกความพอใจ ย่อมพยายาม
 ย่อมปรารภความเพียร ย่อมประคองจิต
 ย่อมตั้งจิตไว้ เพื่อความยั่งยืน
 ความไม่เลอะเลือน ความงอกงามยิ่งขึ้น

ความไพบุลย์ ความเจริญ ความเต็มรอบ
แห่งกุศลธรรมทั้งหลายที่บังเกิดขึ้นแล้ว

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาวายาโม

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า ความเพียรชอบ

กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาสะติ

ภิกษุทั้งหลาย ความระลึกชอบเป็นอย่างไร

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี

วิหะระติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

เป็นผู้มีปกติพิจารณาเห็นกายในกายอยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ

โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง

มีความเพียรเครื่องเผากิเลส

มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม มีสติ

นำความพอใจ และความไม่พอใจ

ในโลกออกเสียได้

เวทนาสุ เวทนานุปัสสี วิหะระติ

เป็นผู้มีปกติพิจารณาเห็นเวทนา
ในเวทนาทั้งหลายอยู่

อาตปปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง

มีความเพียรเครื่องเผากิเลส
มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม มีสติ
นำความพอใจ และความไม่พอใจ
ในโลกออกเสียได้

จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ

เป็นผู้มีปกติพิจารณาเห็นจิตในจิตอยู่

อาตปปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง

มีความเพียรเครื่องเผากิเลส
มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม มีสติ
นำความพอใจ และความไม่พอใจ
ในโลกออกเสียได้

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ

เป็นผู้มีปกติพิจารณาเห็นธรรม
ในธรรมทั้งหลายอยู่

อาตapi สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ

โลกะ อะภิชฌาโทมะนัสสัง

มีความเพียรเครื่องเผากิเลส
มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม มีสติ
นำความพอใจ และความไม่พอใจ
ในโลกออกเสียได้

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสะติ

ภิกษุทั้งหลาย นี่เราเรียกว่า
ความระลึกชอบ

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาสะมาธิ

ภิกษุทั้งหลาย ความตั้งใจมั่นชอบ
เป็นอย่างไร

อิระ ภิกษะเว ภิกขุ วิวิจเจะ กาเมหิ
 วิวิจะ อะกุสะเลหิ รัมเมหิ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้
 สงัดแล้วจากกามทั้งหลาย
 สงัดแล้วจากอกุศลธรรมทั้งหลาย

สะวัตักกัง สะวิจารณ์ วิเวกะชัง ปิติสุชัง
 ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ

เข้าถึงฌานที่หนึ่ง อันมีวิตกวิจารณ์
 มีปิติและสุขอันเกิดแต่วิเวก แล้วแลอยู่

วัตักกะวิจารณ์ัง วุปะสะมา อัมมัตตัง
 สัมปะสาทะนัง เจตะโส เอโกทิภาวัง
 อะวัตักกัง อะวิจารณ์ สะมาธิชัง ปิติสุชัง
 ทุตียัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ

เพราะวิตกวิจารณ์รำบลง
 เธอเข้าถึงฌานที่สอง
 อันเป็นเครื่องผ่องใสแห่งใจในภายใน

ให้สมาธิเป็นธรรมอันเอกผุดขึ้น
ไม่มีวิตกไม่มีวิจารณ์ มีแต่ปิติและสุข
อันเกิดแต่สมาธิ แล้วแลอยู่

**ปีติยา จะ วิราคา อุเปกชะโก จะ วิหะระติ
สะโต จะ สัมปะชาโน สุขัญจะ กาเยนะ
ปะฏิสังเวเทติ ยันตัง อะริยา อาจิกขันติ
อุเปกชะโก สะติมา สุขะวิหารีติ ตะติยัง
ฉานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ**

เพราะปิติจางหายไป เธอเป็นผู้เพ่งเฉยอยู่ได้
มีสติ มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม
และได้เสวยสุข ด้วยนามกาย
ย่อมเข้าถึงฌานที่สาม
อันเป็นฌานที่พระอริยเจ้าทั้งหลาย
กล่าวสรรเสริญผู้ได้บรรลุว่า
เป็นผู้เฉยอยู่ได้ มีสติ
มีความเป็นอยู่เป็นปกติสุข แล้วแลอยู่

สุขัสสะ จะ ปะหํนา ทุกัสสะ จะ
 ปะหํนา ปุพเพวะ โสมนัสสะโทมนัสสํ
 อตถังคมา อะทุกขมะสุขัง
 อุกเขวาสะติปาริสุทฺธิง จะตฺตถัง ฌานัง
 อูปะถัมปัสสะ วิหะระติ

เพราะละสุขและทุกข์เสียได้
 และความดับหายแห่งโสมนัสและโทมนัส
 ในกาลก่อน เธอย่อมเข้าถึงฌานที่สี่
 อันไม่ทุกข์และไม่สุข มีแต่สติอันบริสุทธิ
 เพราะอุเบกขา แล้วแลอยู่

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสะมาธิ
 ภิกษุทั้งหลาย นี้เราเรียกว่า สัมมาสมาธิ

อิทัม วุจจะติ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง

ภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้แลเราเรียกว่า
อริยสัจ คือ หนทางเป็นเครื่องให้ถึง
ความดับไม่เหลือแห่งทุกข์

มหา. ที. ๑๐/๓๔๓/๒๔๙.

บทสวด ความสิ้นสุดแห่งโลก

นิสสิตัสสะ จะลิตัง

ความหวั่นไหว ย่อมมีแก่บุคคล
ผู้อันตณหาและทวิฏฐิอาศัยแล้ว

อะนิสสิตัสสะ จะลิตัง นัตถิ

ความหวั่นไหว ย่อมไม่มีแก่บุคคล
ผู้อันตณหาและทวิฏฐิไม่อาศัยแล้ว

จะลิตเต อะสะติ ปัสสัทธิ

เมื่อความหวั่นไหวไม่มี ปัสสัทธิ ย่อมมี

ปัสสัทธิยา สะติ นะติ นะ โหติ

เมื่อปัสสัทธิมี ความน้อมไป ย่อมไม่มี

นะติยา อะสะติ อาคะติคะติ นะ โหติ

เมื่อความน้อมไปไม่มี
การมาและการไปย่อมไม่มี

อาคะติคะติยา อะสะติ จตุปะปาโต นะ โหติ

เมื่อการมาและการไปไม่มี
การเคลื่อน และการเกิดขึ้น ย่อมไม่มี

จตุปะปาเต อะสะติ เนวิธะ นะ หุรัง นะ อุภะยะมันตะเร

เมื่อการเคลื่อนและการเกิดขึ้นไม่มี
อะไรๆ ก็ไม่มีในโลกนี้ ไม่มีในโลกอื่น
ไม่มีในระหว่างแห่งโลกทั้งสอง

เอเสวันโต ทุกขัสสะ

นั่นแหละ คือ ที่สุดแห่งทุกข์ละ

พ. พ. ๒๕/๒๐๘/๑๖๑.

บทสวด อธิษฐานความเพียร

ทวิณนาหัง ภิกขเว ธัมมานัง อပ္ปัญาสิ

ภิกษุทั้งหลาย เรายังรู้สึกได้อยู่

ซึ่งธรรมสองอย่าง คือ

ยา จะ อะสันตฺถจิตฺตา กุสะเลสุ ธัมเมสุ

ความไม่รู้จักอิมจักพอ ในกุศลธรรมทั้งหลาย

ยา จะ อปฺปะภฺยวณฺนิตา ปะธานัสํมิง

ความเป็นผู้ไม่ถอยกลับ ในการตั้งความเพียร

อปฺปะภฺยวณฺณัง สุทาหัง ภิกขเว ปะทะหามิ

เราย่อมนั่งไว้ ซึ่งความเพียร

อันไม่ถอยกลับว่า

กามัง ตะโจ นะหารุ จะ อัญญิ จะ
อะวะลิตตะตุ สะรีเร อุปะสุตตะตุ
มังสะโลหิตัง

หนัง เอ็น กระดูกจักเหลืออยู่
เนื้อและเลือด ในสรีระจักเหือดแห้งไปก็ตามที่

ยันทัง ปุริสัตถาเมนะ ปุริสะวิริเยนะ
ปุริสะปะรังกะเมนะ ปัตตัพพัง

ประโยชน์ใดอันบุคคลจะพึงลุได้ด้วยกำลัง
ด้วยความเพียร ด้วยความบากบั่นของบุรุษ

นะ ตัง อะปาปุณิถ์วา วิริยัสสะ
สัณฐานัง ภาวิสสะตีติ

หากยังไม่บรรลู่ถึงประโยชน์นั้นแล้ว
จักหยุดความเพียรนั้นเสียเป็นไม่มี ดังนี้

ตัสสะ มัยหัง ภิกขะเว อัมปะมาทาธิคะตา โพธิ อัมปะมาทาธิคะโต อะนุตตะโร โยคักเขโม

ภิกษุทั้งหลาย การตรัสรู้เป็นสิ่งที่เรา
ถึงทับแล้วด้วยความไม่ประมาท
อนุตตรโยคักเขมธรรม ก็เป็นสิ่งที่เรา
ถึงทับแล้วด้วยความไม่ประมาท

ตุเมหะ เจปิ ภิกขะเว อัมปะภาวนัง ปะทะเหยยาถะ

ภิกษุทั้งหลาย ถ้าแม้พวกเธอ พึงตั้งไว้
ซึ่งความเพียรอันไม่ถอยกลับว่า

กามัง ตะโจ นะหารุ จะ อัญญิ จะ อะวะลิสสะตุ สะรีเร อุปะสุตตะตุ มังสะโลหิตัง

หนัง เอ็น กระดูกจักเหลืออยู่
เนื้อและเลือดในสรีระจักเหือดแห้งไปก็ตามที่

ยันตัง ปุริสัตถาเมนะ ปุริสะวิริเยนะ
ปุริสะปะรักกะเมนะ ปัตตัพพัง

ประโยชนใดอันบุคคลจะพึงลู่ได้ด้วยกำลัง
ด้วยความเพียร ด้วยความบากบั่นของบุรุษ

นะ ตัง อะปาปุณิตฺวา วิริยัสสะ

ลัณฐานัง ภาวิสสะตีติ

หากยังไม่บรรลุถึงประโยชน์นั้นแล้ว
จักหยุดความเพียรเสียเป็นไม่มี ดังนี้แล้วไซ้

ตุเมหะปิ ภิกขะเว นะ จิรัสสะเว

ยัสสัตถายะ กุละปุตตา สัมมะเทวะ

อะการัสมา อะนะการิยัง ปัพพะชันติ

ตะทะนุตตะรัง ฬัรห์มะจะริยะะปะริโยสานัง

ทิฏฐเฐวะ รัมเม สะยัง อะภิญญา ลัจฉิกัตถา

อุปะสัมปัชชะ วิหะริสสะถะ

ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอก็จักกระทำให้แจ้ง
ด้วยปัญญาอันยิ่งเอง ซึ่งที่สุดแห่งพรหมจรรย์
อันไม่มีอะไรอื่นยิ่งกว่า อันเป็นประโยชน์
ที่ต้องการของกุลบุตร ผู้ออกบวชจากเรือน
เป็นผู้ไม่มีเรือนโดยชอบ ได้ต่อกาลไม่นาน
ในทิฏฐธรรม เข้าถึงแล้วแลอยู่ เป็นแน่นอน

พ.ก. ช. ๒๐/๖๔/๒๕๑.

บทสวด ละนันทิ

สัมมา ปัสสัง นิพพินทะติ

เมื่อเห็นอยู่โดยถูกต้อง ย่อมเบื่อหน่าย

นันทิกะยา รากักระโย

เพราะความสิ้นไปแห่งนันทิ (คือความเพลิน)
จึงมีความสิ้นไปแห่งราคะ

รากักระยา นันทิกะโย

เพราะความสิ้นไปแห่งราคะ
จึงมีความสิ้นไปแห่งนันทิ

นันทิรากักระยา จิตตัง สุวิมุตตันติ วุจจะติ

เพราะความสิ้นไปแห่งนันทิและราคะ
กล่าวได้ว่า “จิตหลุดพ้นแล้วด้วยดี” ดังนี้

บทสวด ข้อปฏิบัติอันไม่เสื่อมเสีย

จะตฺหิ ภิกฺขเว ฐัมเมหิ สมนฺนาคะโต
ภิกฺขุ อะภัพฺโพ ปะริหานายะ
นิพพานัสเสวะ สันติเก

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเมื่อประกอบพร้อมด้วย
ธรรมสี่อย่างแล้ว ย่อมไม่อาจที่จะเสื่อมเสีย
มีแต่จะอยู่ใกล้นิพพานอย่างเดียว

กะตะเมหิ จะตฺหิ อีธะ ภิกฺขเว ภิกฺขุ

ธรรมสี่อย่าง อะไรบ้างเล่า
สี่อย่างคือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

สีละสัมปันโน โหติ

เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีล

อินทริเยสุ कुตตะทฺวาโร โหติ

เป็นผู้คุ้มครองทวารในอินทริย์ทั้งหลาย

โกชะเน มัตตัญญ โหติ

เป็นผู้รู้ประมาณในโกชนะ

ชาकरิยัง อะนุยุตโต โหติ

เป็นผู้ตามประกอบในชาครियธรรม

อยู่เป็นประจำ

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ

สีละสัมปันโน โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีล

เป็นอย่างไรเล่า

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ สีละวา โหติ

ปาติโมกขะสังวะระสังวุโต วิหะระติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

เป็นผู้มีศีล สำรวมในปาติโมกข์

อาจาระโคจะระสัมปันโน

ถึงพร้อมด้วยมารยาทและโคจร

อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภายะทัสสาวิ

เป็นผู้เห็นเป็นภัยในโทษทั้งหลาย

แม้เพียงเล็กน้อย

สมาทายะ ลิกขะติ ลิกขาปะเทสุ

สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย

เอวํ โข ภิกขะเว ภิกขุ สีละสัมปันโน โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุอย่างนี้ ชื่อว่า

เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีล

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ อินทรีเยสุ

คุตตะทวารो โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเป็นผู้คุ้มครองทวาร

ในอินทรีทั้งหลาย เป็นอย่างไรเล่า

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ จักขุณา รูปํ ทิสฺวา

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

ได้เห็นรูปด้วยตา

โศเตนะ สัททัง สุตฺวา

ฟังเสียงด้วยหู

ฆาเนนะ คันธัง ขายิตฺวา

ดมกลิ่นด้วยจมูก

จิหวายะ ระสํง สายิตฺวา

ลิ้มรสด้วยลิ้น

กาเยนะ โผฏฐัพพัง พุสสิตฺวา

สัมผัสโผฏฐัพพะด้วยกาย

มะนะสา ธัมมํ วิญญายะ

และได้รู้ธรรมารมณ์ด้วยใจแล้ว

นะ นิमितตฺตคคาหิ โหติ นานุพฺพยฺญชะนํคคาหิ

ก็ไม่รับถือเอาทั้งหมด

และไม่แยกถือเอาเป็นส่วนๆ

ยฺตฺวาธิกะระณะเมนํ จักขุนทริยํ

โสตินทริยํ ฆานินทริยํ จิวหินทริยํ

กายินทรียัง มะนินทรียัง อะสังวุตัง
วิหะรันตัง อะภิชฌาโทมะนัสสา ปาปะกา
อะกุสะลา รัมมา อันवासสะเวยยุง

สิ่งที่เป็นอกุศลธรรมอันเป็นบาป คือ
อภิชฌาและโทมนัส มักไหลไปตามภิกษุ
ผู้ไม่สำรวจม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
เพราะการไม่สำรวจอินทรีย์เหล่านี้เป็นเหตุ

ตัสสะ สังวะรายะ ปะฏิปัชชะติ รักษะติ
จักขุนทรียัง จักขุนทรีเย โสตินทรียัง
โสตินทรีเย ฆานินทรียัง ฆานินทรีเย
ชีวหินทรียัง ชิวหินทรีเย กายินทรียัง
กายินทรีเย มะนินทรียัง มะนินทรีเย
สังวะรัง อาปัชชะติ

เธอปฏิบัติเพื่อปิดกั้นอินทรีย์นั้นไว้
เธอรักษา... และถึงความสำรวจซึ่ง
ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

เอวัง โข ภิกขะเว ภิกขุ อินทรีเยสุ
คุตตะทว่าโร โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุอย่างนี้ ชื่อว่า
เป็นผู้คุ้มครองทวาร ในอินทรีทั้งหลาย

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ โภชะเน
มัตตัญญุ โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเป็นผู้รู้ประมาณ
ในโภชนะเป็นอย่างไรรู้แล้ว

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ ปะฏิสังขา โยนิโส
อาหารัง อาหาเรติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้
พิจารณาโดยแยกคายแล้วจึงฉันอาหาร

เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ

นะ มัณทะนายะ นะ วิภูสะนายะ

ไม่ฉันเพื่อเล่น ไม่ฉันเพื่อมัวเมา
ไม่ฉันเพื่อประดับ ไม่ฉันเพื่อตกแต่ง

ยาระทนะ อิมัสสะ กายัสสะ จิตฺติยา

ยาปะนายะ วิหิงสุประระติยา

พริหัมมะจะรียานุกะหาเย

แต่ฉันเพียงเพื่อให้กายนี้ตั้งอยู่ได้

เพื่อให้ชีวิตเป็นไป เพื่อป้องกันความลำบาก

เพื่ออนุเคราะห์พรหมจรรย์

อิติ ปุราณญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ

นะวัณญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทตสสามิ

โดยกำหนดรู้ว่า เราจักกำจัดเวทนาเก่า

(คือ ความหิว) เสีย แล้วไม่ทำเวทนาใหม่

(คือ อิมจนอิดัด) ให้เกิดขึ้น

ยาตฺรรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา

จะ ผาสฺ วิหาโร จาติ

ความที่อายุดำเนินไปได้

ความไม่มีโทษเพราะอาหาร

และความอยู่ผาสุกสำราญจะมีแก่เรา ดังนี้

เอวัง โข ภิกขะเว ภิกขุ โภชะเน มัตตัญญู โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุอย่างนี้ ชื่อว่า
เป็นผู้รู้ประมาณในโภชนะ

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ ชาคะริยัง อะนุยุตโต โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเป็นผู้ตามประกอบ
ในชาครียศธรรมอยู่เนื่องนิตย์ เป็นอย่างไรเล่า

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ ทิวะสัง จังกะเมนะ นิสัชชายะ อาวาระณียะหิ รัมเมหิ จิตตัง ปะริโสธะติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้
ย่อมนำระจิตให้หมดจดสิ้นเชิง
จากกิเลสที่กำหนัด ด้วยการเดินจงกรม
ด้วยการนั่ง ตลอดวัน

รัตติยา ประมุข มัง ยามัง จังกะเมนะ
 นิลัชชาเยะ อาวะระณียะหิ รัมเมหิ
 จิตตัง ปะริโสธะติ

ครันถึงยามแรกแห่งราตรี
 ก็ชำระจิตให้หมดจดสิ้นเชิง จากกิเลสที่กั้นจิต
 ด้วยการเดินจงกรม และด้วยการนั่งอีก

รัตติยา มัชฌิมัง ยามัง ทักขิณะ
 ปัสเสนะ สีหะเสยยัง กัปปะติ

ครันยามกลางแห่งราตรี
 ย่อมสำเร็จการนอนอย่างราชสีห์
 คือตะแคงข้างขวา

ปาเทนะ ปาทัง อัจจาธายะ สะโต
 สัมปะชาโน อุกฺคฺฐานะสัณฺญัง
 มะนะสิกะริตฺวา

เท้าเหลื่อมเท้า ตั้งสติสัมปชัญญะ
 ในการที่จะลุกขึ้น

รัตติยา ปัจฉิมัง ยามัง ปัจจุฐายะ
จังกะเมนะ นิสัสชายะ อาวาระณิเยหิ
ธัมเมหิ จิตตัง ปะริโธเธติ

ครั้นยามสุดท้ายแห่งราตรี กลับลุกขึ้นแล้ว
ก็ชำระจิตให้หมดจดสิ้นเชิง จากกิเลสที่กั้นจิต
ด้วยการเดินจงกรม และด้วยการนั่งอีก

เอวัง โข ภิกขะเว ภิกขุ ชาคะริยัง
อะนุยุตโต โหติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุอย่างนี้ชื่อว่า
เป็นผู้ตามประกอบในชาคริยธรรม
อยู่เนื่องนิตย์

อิเมหิ โข ภิกขะเว จะตุหิ ธัมเมหิ
สะมันนาคะโต ภิกขุ อะภัพโพ
ปะริหานายะ นิพพานัสเสวะ สันติเกติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเมื่อประกอบพร้อม
ด้วยธรรมสี่อย่างเหล่านี้แล้ว
ย่อมไม่อาจที่จะเสื่อมเสีย
มีแต่จะอยู่ใกล้นิพพานอย่างเดียวแล

จตุกก. ถี. ๒๑/๕๐/๓๗.

บทสวด อานาปานสติ

กะลັง ภาวิตา จะ ภิกขะเว อานาปานะสะติ

ภิกขุทั้งหลาย อานาปานสติ

อันบุคคลเจริญแล้วอย่างไร

กะลັง พระหุทีกะตา จัตตาโร

สะติปัญฺฐานเณ ปะริปุเรนติ

ทำให้มากแล้วอย่างไร

จึงทำสติปัญฐานทั้งสิ้นให้บริบูรณ์ได้

(หมวดกายนุปัสสนา)

ยัสฺมิํ สะมะเย ภิกขะเว ภิกขุ ทิฆัง วา

อัสสะสันโต ทิฆัง อัสสะตามีติ ปะชานาติ

ภิกขุทั้งหลาย สมัยใด ภิกขุ

เมื่อหายใจเข้ายาว

ก็รู้ชัดว่าเราหายใจเข้ายาว

ที่หนึ่ง วา ปัสสะสันโต ที่หนึ่ง ปัสสะสามิติ ปะชานาติ

เมื่อหายใจออกยาว

ก็รู้ชัดว่าเราหายใจออกยาว

รัสถัง วา อัสสะสันโต รัสถัง อัสสะสามิติ ปะชานาติ

เมื่อหายใจเข้าสั้น

ก็รู้ชัดว่าเราหายใจเข้าสั้น

รัสถัง วา ปัสสะสันโต รัสถัง ปัสสะสามิติ ปะชานาติ

เมื่อหายใจออกสั้น

ก็รู้ชัดว่าเราหายใจออกสั้น

สัพพะกายะปะฏิสังเวที อัสสะสิสสามิติ ลิกกะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งกายทั้งปวง
หายใจเข้า

สัพพะกายะปะฏิสังเวที ปัสสะติสตามิติ ลิกขะติ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ຮູ້ພ້ອມເລພາະສິ່ງກາຍທັງປວງ
ຫາຍໃຈອອກ

ປັສັມມະຍັງ ກາຍະສັງຂາຣັງ ອັສສະຕິສຕາມິຕິ ລິກຂະຕິ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ທຳກາຍສັງຂາຣ໌ໃຫ້ຣຳຈັບ
ຫາຍໃຈເຂົ້າ

ປັສັມມະຍັງ ກາຍະສັງຂາຣັງ ປັສສະຕິສຕາມິຕິ ລິກຂະຕິ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ທຳກາຍສັງຂາຣ໌ໃຫ້ຣຳຈັບ
ຫາຍໃຈອອກ

กาเย กายานุปัสสี ภิกขะเว ตัสสิมิง

สมะเย ภิกขุ วิหะระติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยนั้น ภิกษุนั้นชื่อว่า

เป็นผู้เห็นกายในกายอยู่เป็นประจำ

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ

โลเก อะภิชฌาโทมนัสสํ

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ

นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้

กาเยสุ กายัญญูตตะราหัง ภิกขะเว

เอตัง วะทามิ ยะทิทัง อัสสาสะปัสสาสํ

ภิกษุทั้งหลาย เราอย่ามกกล่าว ลมหายใจเข้า

และลมหายใจออก ว่าเป็นกายอันหนึ่ง ๆ

ในกายทั้งหลาย

ตัสส์มาติหะ ภิกขะเว กาเย กายานุปัสสี

ตัสสิมิง สมะเย ภิกขุ วิหะระติ อาตาปี

สัมปะชาโน สะติมา วินะยะ โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง

ภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้ในเรื่องนี้
ภิกษุนั้นย่อมชื่อว่า เป็นผู้เห็นกายในกาย
อยู่เป็นประจำ มีความเพียรเผากิเลส
มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌาและโทมนัส
ในโลกออกเสียได้ ในสมัยนั้น

(หมวดเวทนานุปัสสนา)

ยัสมิง สะมะเย ภิกขะเว ภิกขุ ปีติปะฏิสังเวที อัสสะลิสตามีติ ลิกขะติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยใด ภิกษุยอมทำการ
ฝึกหัดศึกษาว่า เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งปีติ
หายใจเข้า

ปีติปะฏิสังเวที ปัสสะลิสตามีติ ลิกขะติ

ยอมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งปีติ หายใจออก

สุขะปะฏิสังเวที อัสสะติสสามีติ ลิกขะติ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ ເຮົາເປັນຜູ້ຮູ້ພ້ອມ
ເລພາະສິ່ງສຸພ ພາຍໃຈເຂົ້າ

ສຸຂະປະກຸສິງເວທີ ປັສສະສິສສາມິຕິ ສິກຂະຕິ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ຮູ້ພ້ອມເລພາະສິ່ງສຸພ ພາຍໃຈອອກ

ຈິຕະສັງຂາຣະປະກຸສິງເວທີ ອັສສະສິສສາມິຕິ ສິກຂະຕິ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ຮູ້ພ້ອມເລພາະສິ່ງຈິຕຕສັງຂາ
ພາຍໃຈເຂົ້າ

ຈິຕະສັງຂາຣະປະກຸສິງເວທີ ປັສສະສິສສາມິຕິ ສິກຂະຕິ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ຮູ້ພ້ອມເລພາະສິ່ງຈິຕຕສັງຂາ
ພາຍໃຈອອກ

ปัสสัมภะยัง จิตตะสังขารัง อัสสะติสตามิติ ลักษณะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า เราเป็นผู้ทำ
จิตตสังขารให้รำงับ หายใจเข้า

ปัสสัมภะยัง จิตตะสังขารัง ปัสสะติสตามิติ ลักษณะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตตสังขารให้รำงับอยู่ หายใจออก

เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี ภิกขะเว ตัสสมิง สมะเย ภิกขุ วิหระระติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยนั้น ภิกษุชื่อว่า เป็นผู้เห็น
เวทนาในเวทนาทั้งหลายอยู่เป็นประจำ

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วินยยะ โลเก อะภิชฌาโทมนัสสลัง

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ
นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้

เวทนาสุ เวทนาญญะตระราหัง ภิกขเว
 เอตัง วะทามิ ยะทิทัง อัสสาสะปัสสาสนัง
 สาธุกัง มะนะสิการัง

ภิกษุทั้งหลาย เราอย่ามกล่าว
 การทำในใจเป็นอย่างดีต่อลมหายใจเข้า
 และลมหายใจออกกว่าเป็นเวทนาอันหนึ่ง ๆ
 ในเวทนาทั้งหลาย

ตัสมาติหะ ภิกขเว เวทนาสุ เวทนานุปัสสี
 ตัสมิง สะมะเย ภิกขุ วิหระติ อาตปปี
 สัมปะชาโน สะติมา วินยยะ โลเก
 อะภิชฌาโทมนัสสัง

ภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นในเรื่องนี้
 ภิกษุนั้นย่อมชื่อว่า เป็นผู้เห็นเวทนา
 ในเวทนาทั้งหลายอยู่เป็นประจำ
 มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ
 นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้
 ในสมัยนั้น

(หมวดจิตตานุปัสสนา)

ยัสฺมิํ สะมะเย ภิกขะเว ภิกขุ

จิตตะปะฏิสังเวที อัสสะลิสฺสามีติ ลิกขะติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยใด ภิกษุยอมทำการ

ฝึกหัดศึกษาว่า เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งจิต
หายใจเข้า

จิตตะปะฏิสังเวที ปัสสะลิสฺสามีติ ลิกขะติ

ยอมทำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งจิต
หายใจออก

**อะภิปปะโมทะยัง จิตตัง อัสสะลิสฺสามีติ
ลิกขะติ**

ยอมทำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้ทำจิตให้ปราโมทย์ยิ่ง
หายใจเข้า

อะภิปปะโมทะยัง จิตตัง ปัสสะลิสสามีติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตให้ปราโมทย์ยิ่ง
หายใจออก

สมาทะหัง จิตตัง อัฏสะลิสสามีติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตให้ตั้งมั่น
หายใจเข้า

สมาทะหัง จิตตัง ปัสสะลิสสามีติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตให้ตั้งมั่น
หายใจออก

วิโมจะยัง จิตตัง อัสสะลิสสามิตี ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตให้ปล่อยอยู่
หายใจเข้า

วิโมจะยัง จิตตัง ปัสสะลิสสามิตี ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้ทำจิตให้ปล่อยอยู่
หายใจออก

จิตเต จิตตานุปัสสี ภิกขะเว ตัสสัง

สมะเย ภิกขุ วิหะระติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยนั้น ภิกษุชื่อว่า
เป็นผู้เห็นจิตในจิตอยู่เป็นประจำ

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ

โลเก อะภิชฌาโทมนัสลัง

มีความเพียรเพากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ
นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้

นาหัง ภิกขะเว มุญฺหะสะตีสสะ อะสัมปะชานัสสะ อานาปานะสะติ วะทามิ

ภิกษุทั้งหลาย เราไม่กล่าวอานาปานสติว่า
เป็นสิ่งที่ทำได้ แก่บุคคลผู้มีสติอันลึมหลแล้ว
ไม่มีสัมปชัญญะ

ตัสมาติหะ ภิกขะเว จิตเต จิตตานุปัสสี ตัสมิง สะมะเย ภิกขุ วิหะระติ อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วินยยะ โลเก อะภิชฌาโทมนัสลัง

ภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้ในเรื่องนี้
ภิกษุนั้นย่อมชื่อว่า
เป็นผู้เห็นจิตในจิตอยู่เป็นประจำ
มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ
นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้
ในสมัยนั้น

(หมวดธัมมมานุสัสสนา)

ยัสฺมิํ สะมะเย ภิกฺขเว ภิกฺขุ

อะนิจฺจานุปฺปัสสึ อัสสะลิสฺสามิตฺติ ลิกฺขะติ

ภิกษุทั้งหลาย สมัยใด

ภิกษุย่อมนำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้เห็นซึ่งความไม่เที่ยงอยู่เป็นประจำ
หายใจเข้า

อะนิจฺจานุปฺปัสสึ ปฺปัสสะลิสฺสามิตฺติ ลิกฺขะติ

ย่อมนำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้เห็นซึ่งความไม่เที่ยงอยู่เป็นประจำ
หายใจออก

วิราคานุปฺปัสสึ อัสสะลิสฺสามิตฺติ ลิกฺขะติ

ย่อมนำการฝึกหัดศึกษาว่า

เราเป็นผู้เห็นซึ่งความจางคลายอยู่เป็นประจำ
หายใจเข้า

วราคานุปัสสี ปัสสะตีสตามิติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้เห็นซึ่งความจางคลาย
อยู่เป็นประจำ หายใจออก

นิโรธานุปัสสี อัตตะตีสตามิติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้เห็นซึ่งความดับไม่เหลือ
อยู่เป็นประจำ หายใจเข้า

นิโรธานุปัสสี ปัสสะตีสตามิติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้เห็นซึ่งความดับไม่เหลือ
อยู่เป็นประจำ หายใจออก

ปะฏินิสํกคคานุปัสสี อัตตะตีสตามิติ ลิกขะติ

ย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า
เราเป็นผู้เห็นซึ่งความสลัดคืนอยู่เป็นประจำ
หายใจเข้า

ปะณินิสตคคานุปัสสี ปัสสะลิสตามีติ ลิกขะติ

ຍ່ອມທຳກຳຝຶກຫັດສຶກສາວ່າ
ເຮົາເປັນຜູ້ເຫັນສິ່ງຄວາມສັດຕູ
ຢູ່ເປັນປະຈຳ ພາຍໃຈອອກ

ຮັມເມສຸ ຮັມມານຸປັສສີ ກິກຂະເວ ທັສັມິງ ສະມະເຍ ກິກຊຸ ວິຮະຣະຕິ

ກິກຊຸທັງຫຼາຍ ສມັຍນັ້ນ ກິກຊຸຮື້ວ່າ
ເປັນຜູ້ເຫັນຮຸກຮ້າຍໃນຮຸກຮ້າຍທັງຫຼາຍ
ຢູ່ເປັນປະຈຳ

ອາຕາປີ ສັມປະຊາໂນ ສະຕີມາ ວິເນຍຍະ ໂລເກ ອະກິຊຸມາໂທມະນັສສັງ

ມີຄວາມເພີຍຣເພາກິເລສ ມີສັມປັຊຽນູຍະ ມີສຕິ
ນຳອກິຊຸມາແລະໂທມນັສໃນໂລກອອກເສີຍໄດ້

โศก ยันตัง อะภิขฌาโถมะนัสตานัง ปะหานัง ปัญญาเยะ ทิสฺวา สารุกัง อชฌเปกชิตา โหติ

ภิกษุ นั้น เป็นผู้เข้าไป
เพ่งเฉพาะเป็นอย่างดีแล้ว เพราะเธอเห็น
การละอภิชฌาและโถมันัสทั้งหลาย
ของเธอนั้นด้วยปัญญา

ตัสมาติหะ ภิกขะเว ฐัมเมสุ ฐัมมานุปัสสี ตัสมีง สะมะเย ภิกขุ วิหะระติ อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วินยเยะ โลเก อะภิขฌาโถมะนัสสัง

ภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้ในเรื่องนี้
ภิกษุ นั้นย่อมชื่อว่า เป็นผู้เห็นธรรม
ในธรรมทั้งหลายอยู่เป็นประจำ
มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ
นำอภิชฌาและโถมันัสในโลกออกเสียได้

เอวัง ภาวิตา โข ภิกขะเว อานาปานะสะติ

ภิกษุทั้งหลาย อานาปานสติ

อันบุคคลเจริญแล้วอย่างนี้

**เอวัง พระหุถีกะตา จัตตาโร สะติปัญฐานเณ
ปะริปุเรนติ**

ทำให้มากแล้วอย่างนี้แล

ชื่อว่า ย่อมทำสติปัญฐานทั้งสี่ให้บริบูรณ์ได้

เอวัง ภาวิตายะ โข ราชูละ

อานาปานะสะติยา เอวัง พระหุถีกะตายะ

ราชูล เมื่อบุคคลเจริญกระทำให้มาก

ซึ่งอานาปานสตินี้แล้ว

เยปี เต จะริมะกา อัสสาสะปัสสาสา

ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก

อันจะมีเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อจะดับจิตนั้น

เตปี วิทิตาวะ นิรุชนันติ โน อะวิทิตาติ

จะเป็นสิ่ง'ที่เขารู้'แจ้'งแล้วดับไป
หาใช่เป็นสิ่ง'ที่เขารู้'แจ้'งไม่' ดังนี้

อุปวิ. ม. ๑๔/๑๙/๕/๒๘๙.

ม. ม. ๑๓/๑๔๒/๖๘๙.

บทสวด เพื่อผู้เจ็บไข้

ยังกัญจิ ภิกขะเว ทุพพะลัง คิลานะกัง
ปัญจะ ธัมมา นะ วิชะหันติ

ภิกษุทั้งหลาย ถ้าธรรมห้าประการ
ไม่เว้นห่างไปเสีย จากคนเจ็บไข้
ทุพพลภาพคนใด

ตัสเสตัง ปาฎิกังขัง นะจิรัสเสวะ

ข้อนี้เป็นสิ่งที่เขาผู้นั้นพึงหวังได้
ต่อการไม่นานานเทียว คือ

อาสะวานัง ขะยา อะนาสะวัง เจโตวิมุตติง
ปัญญาวิมุตติง

เขาจักกระทำให้แจ้งได้ซึ่งเจโตวิมุตติ
ปัญญาวิมุตติ อันหาอาสวะมิได้

ทิวะระ ฐัมเม สะยัง อภิณฺญา สัจฉิกัถฺวา อุปะสัมปัชชะ วิหะริสสะติ

เพราะความสิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย
ด้วยปัญญาอันยิ่งเองในทิฐฐุธรรมนี้
เข้าถึงแล้ว แลอยู่ต่อกาลไม่นานเทียว

กะตะเม ปญฺจะ อีระ ภิกขะเว ภิกขุ

ธรรมห้าประการนั้นเป็นอย่างไรเล่า
ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

อะสุภานุปัสสี กาเย วิหะระติ

เป็นผู้มีปกติตามเห็นความไม่งามในกาย

อาหาเร ปฏิกกุละสฺสญฺญี

เป็นผู้มีปกติสำคัญว่า ปฏิกกุลในอาหาร

สัพพะโลเก อะนะภีระตะสฺสญฺญี

เป็นผู้มีปกติสำคัญว่า ไม่น่ายินดี
ในโลกทั้งปวง

สัพพะสังขารេสุ อะนิจจานุปัสสี

เป็นผู้มีปกติตามเห็นความไม่เที่ยง
ในสังขารทั้งหลาย

**มะระณะสัณญา โข ปะนัสสะ อชฌัตตัง
สุปฺปญฺจิตา โหติ**

มีสติอันตนเข้าไปตั้งไว้ดีแล้วในกาย
แล้วเห็นการเกิดดับภายใน

**ยังกัณฺณจิ ภิกฺขเว ทุพฺพะลัง คิลานะกัง
อิเม ปญฺจะ ธัมมา นะ วิชะหันติ**

ภิกษุทั้งหลาย ธรรมห้าประการ
ไม่เว้นห่างไปเสียจากคนเจ็บไข้
ทุพพลภาพคนใด

ตัสเสตัง ปาฏิกังชัง นะจิรัสเสวะ

ข้อนี้เป็นสิ่งที่เขาผู้นั้นพึงหวังได้
ต่อกาลไม่นานเทียว คือ

อาสะวานัง ขะยา อะนาสะวัง เจโตวิมุตติง ปัญญาวิมุตติง

เขาจักกระทำให้แจ้งได้ซึ่งเจโตวิมุตติ

ปัญญาวิมุตติ อันหาอาสวะมิได้

ทิฏฐุวะระ รัมเม สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตถวา อุปะสัมปัชชะ วิหะริสสะตีติ

เพราะความสิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย

ด้วยปัญญาอันยิ่งเองในทิฏฐุธรรมนี้

เข้าถึงแล้ว แลอยู่

ปญจก. อ. ๒๒/๑๖๐/๑๒๑.

บทสวด ที่สุดแห่งทุกซ์

เอตถะ จะ เต มาลุงกัยะปุตตะ

ทิฏฐะสุตะมุตะวิญญาตัพเพสุ ฐัมเมสุ

มาลุงกัยบุตร ในบรรดาสิ่งที่ท่านได้เห็น

ได้ฟัง ได้รู้สึก ได้รู้แจ้งเหล่านั้น

ทิฏฐเฐ ทิฏฐะมัตตัง ภะวิสสะติ

ในสิ่งที่ท่านเห็นแล้ว

จักเป็นแต่เพียงสักว่าเห็น

สุเต สุตะมัตตัง ภะวิสสะติ

ในสิ่งที่ท่านฟังแล้ว

จักเป็นแต่เพียงสักว่าได้ยิน

มุเต มุตะมัตตัง ภะวิสสะติ

ในสิ่งที่ท่านรู้สึกแล้ว

จักเป็นแต่เพียงสักว่ารู้สึก

วิญญาเต วิญญาตะมัตตัง ภาวิสสะติ

ในสิ่งที่ทํารู้แจ้งแล้ว

ก็จักเป็นแต่เพียงสักทํารู้แจ้ง

ยะโต โข เต มาลุงกัยะปุตตะ

ทิฏฐะสุตะมุตะวิญญาตัพเพสุ รัมเมสุ

มาลุงกัยบุตร เมื่อใดแล

ในบรรดาธรรมเหล่านั้น

ทิฏฐุ ทิฏฐะมัตตัง ภาวิสสะติ

เมื่อสิ่งที่เห็นแล้ว สักทําเห็น

สุเต สุตะมัตตัง ภาวิสสะติ

สิ่งที่ฟังแล้ว สักทําได้ยิน

มุเต มุตะมัตตัง ภาวิสสะติ

สิ่งที่รู้สึกละแล้ว สักทํารู้สึก

วิญญาเต วิญญาตะมัตตัง ภาวิสสะติ

สิ่งที่ทํารู้แจ้งแล้ว สักทํารู้แจ้ง ดังนี้แล้ว

ตะโต ตั้วัง มาลุงก์ยะปุตตะ นะ เตะนะ

มาลุงก์ยบุตร เมื่อนั้น ตัวตนย่อมนไม่มี

เพราะเหตุนั้น

ยะโต ตั้วัง มาลุงก์ยะปุตตะ นะ เตะนะ

ตะโต ตั้วัง มาลุงก์ยะปุตตะ นะ ตัตตะ

มาลุงก์ยบุตร เมื่อใดตัวตนไม่มี

เพราะเหตุนั้น เมื่อนั้นตัวท่านก็ไม่มีในที่นั้นๆ

ยะโต ตั้วัง มาลุงก์ยะปุตตะ นะ ตัตตะ

มาลุงก์ยบุตร เมื่อใดตัวท่านไม่มีในที่นั้นๆ

ตะโต มาลุงก์ยะปุตตะ เนวิระ

นะ หุรััง นะ อุกะยะมันตะเรนะ

เมื่อนั้นตัวท่านก็ไม่มีในโลกนี้

ไม่มีในโลกอื่น ไม่มีในระหว่างแห่งโลกทั้งสอง

เอเสวันโต ทุกข์สชาติ

นั่นแหละ คือ ที่สุดแห่งความทุกข์ ดังนี้

บทสวด อินทรีย์ภาวนาชั้นเลิศ

กะถัญจะ อานันทะ อะริยัสสะ วินะเย

อะนุตตะรา อินทรียะภาวะนา โหติ

อานนท อินทรีย์ภาวนาชั้นเลิศ

ในอริยวินัย เป็นอย่างไรเล่า

อิธานันทะ ภิกขุโน จักขุนา รุปัง ทิสฺวา

อุปปัชชะติ มะนาปิง

อานนท ภิกษุในกรณีนี้ เพราะเห็นรูปด้วยตา

อารมณ์อันเป็นที่ชอบใจก็เกิดขึ้น

อุปปัชชะติ อะมะนาปิง

ไม่เป็นที่ชอบใจ ก็เกิดขึ้น

อุปปัชชะติ มะนาปามะนาปิง

เป็นที่ชอบใจและไม่เป็นที่ชอบใจ ก็เกิดขึ้น

โศ เอวัง ปะชานาติ อุปปันนัง โข

เม อิทัง มะนาปิง

ภิกษุนี้รู้ชัดอย่างนี้ว่า

อารมณ์อันเป็นที่ชอบใจ ที่เกิดขึ้นแล้วแก่เรา

อุปปันนัง อะมะนาปิง

ไม่เป็นที่ชอบใจ ที่เกิดขึ้นแล้ว

อุปปันนัง มะนาปามะนาปิง

เป็นที่ชอบใจและไม่เป็นที่ชอบใจ

ที่เกิดขึ้นแล้ว

ตัญจะ โข สังขะตัง โอพาริกัง

ปะฏิจจะ สะมุอุปปันนัง

เป็นสิ่งที่มิมีปัจจัยปรุงแต่ง เป็นของหยาบๆ

เป็นสิ่งที่อาศัยเหตุปัจจัยเกิดขึ้น

เอตัง สันตัง เอตัง ปะณีตัง

แต่มีสิ่งโน้นซึ่งรำงับและประณีต

ยะทิทัง อุเปกขาติ

กล่าวคือ อุเบกขา ดังนี้

ตัสสะ ตัง อุปันนัง มะนาปิง

เมื่อรู้ชัดอย่างนี้ อารมณ์อันเป็นที่ชอบใจ
ที่เกิดขึ้นแล้ว

อุปันนัง อะมะนาปิง

ไม่เป็นที่ชอบใจ ที่เกิดขึ้นแล้ว

อุปันนัง มะนาปามะนาปิง

เป็นที่ชอบใจและไม่ใช่ที่ชอบใจ
ที่เกิดขึ้นแล้ว

นิรุชณะติ อุเปกขา สัณฐาติ

นั้นย่อมดับไป ส่วนอุเบกขายังคงดำรงอยู่

เสยยะถาปิ อานันทะ จักขุมา ปุริโส

อุมมิเลตฺตวา วา นิมมิเลยยะ นิมมิเลตฺตวา

วา อุมมิเลยยะ เอวะเมวะ โข อานันทะ

ยัสสะกัสสะจิ เอวัง สีสัง เอวัง ตูวะภูง์
เอวัง อัปปะกะติเรนะ อุปปันนัง มะนาปิง
อุปปันนัง อะมะนาปิง อุปปันนัง มะนาปา-
มะนาปิง นิรุชณะติ อุเปกขา สัณฐาติ

อาณนทฺ์ อารมณฺ์อันเป็นที่ชอบใจ ไม่เป็นที่
ชอบใจ เป็นที่ชอบใจและไม่เป็นที่ชอบใจ
อันบังเกิดขึ้นแก่ภิกษุ นั้น ย่อมดับไปเร็ว
เหมือนการกระพริบตาของคน ส่วนอุเบกขา
ยังคงดำรงอยู่

อะยัง วุจจะตานันนทะ อริยัสสะ วินะเย
อะนุตตะรา อินทรียะภาวะนา
จักขุวิญญูญะเยสุ รูปเปสุ

อาณนทฺ์ นี้แล เราเรียกว่า อินทรียะภาวนาชั้นเลิศ
ในอริยวินัย ในกรณีแห่งรูป ที่รู้แจ้งด้วยจักขุ
(ผู้สวดพึงพิจารณาอนุโลมตามในกรณีแห่งอินทรีย์ คือ โสตะ,
ฆานะ, ชิวหา, กายะ และมโน)

บทสวด ก่อนนอน

สหายัสสะ เจปี ภิกขะเว ภิกขุโน
ชาคะรัสสะ

ภิกษุทั้งหลาย เมื่อภิกษุนอนตื่นอยู่

อุปปัชชะติ กามะวิตักโก วา
พฺยาปาทะวิตักโก วา วิหิงสาวิตักโก วา

ถ้ามีกามวิตก พยาบาทวิตก
หรือวิหิงสาวิตกเกิดขึ้น

ตัญจะ ภิกขุ นาธิวาเสติ ปะชะหะติ
วิโนเทติ พฺยันทิกะโรติ

และภิกษุนั้นก็ไม่รับเอาวิตกเหล่านั้นไว้

อะนะภาวัง คะเมติ

แต่สละทิ้งไป ถ่ายถอนออก
ทำให้สิ้นสุดลงไปจนไม่มีเหลือ

สะยาโนปิ ภิกขเว ภิกขุ ชาคะโร เอวังภูโต
อาตาปี โอตตปปี สะตะตัง สะमितัง
อารัทธะวิริโย ปะหิตตโตติ วุจจะตีสติ

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุที่เป็นอย่างนี้
แม้กำลังนอนตื่นอยู่ ก็เรียกว่า
เป็นผู้ปรารภความเพียร
รู้สีกกแล้ว (ต่อบาปอกุศล)
อุทิศตนในการเผากิเลสอยู่เนื่องนิตย์

ตัสสะ เจ อานันทะ ภิกขุโน อิมินา
วิหาเรนะ วิหะระโต

อานนทฺ ถ้าเมื่อภิกษุนั้นอยู่ด้วยวิหารธรรมนี้

สะยะนายะ จิตตัง นะมะติ

จิตน้อมไปเพื่อการนอน

โส สะยะติ เอวัง มัง สะยันทัง

นาภิขมาโทมะนัสสา ปาปะกา อะกุสะลา

ธัมมา อันวาสสะวิสสันตีสติ

ภิกษุฉันนั้นนอนด้วยการตั้งใจว่า
อกุศลธรรมอันเป็นบาปทั้งหลาย
คือ อภิขฌาและโทมนัส
จักไม่ไหลไปตามเราผู้นอนอยู่
ด้วยอาการอย่างนี้ ดังนี้

อิติหะ ตัตถะ สัมปะชาโน โหติ

ในกรณีอย่างนี้ ภิกษุฉันนั้นชื่อว่า
เป็นผู้มีความรู้สึกตัวทั่วพร้อม
ในกรณีแห่งการนอนนั้น

จุติกก. อ. ๒๑/๑๘/๑๑.
อุปริ. ม. ๑๔/๒๓๔/๒๔๔.

บทสวด ธรรมวินัยคือศาสดา

สียา โข ปะนันทันทะ ตุม์หากัง

อานนทฺ์ ความคิดอาจมีแก่พวกเธออย่างนี้ว่า

เอวะมัสสะ อะทีตะสัตถุกัง ปาวะจะนัง
นัตถิ โน สัตถาติ

ธรรมวินัยของพวกเรา

มีพระศาสดา ล่วงลับไปแล้ว

พวกเราไม่มีพระศาสดา ดังนี้

นะ โข ปะเนตัง อานันทะ เอวัง ทัญญัพพัง

อานนทฺ์ ข้อนี้ พวกเธออย่าคิดดังนั้น

โย โว อานันทะ มะยา รัมโม จะ วินะโย
จะ เทลิตโต ปญญุตโต

อานนทฺ์ ธรรมก็ดี วินัยก็ดี ที่เราแสดงแล้ว

บัญญัติแล้ว แก่พวกเธอทั้งหลาย

โศ โว มะมัจจะเยนะ สัตถา

ธรรมวินัยนั้น

จักเป็นศาสดาของพวกเขาทั้งหลาย

โดยกาลล่วงไปแห่งเรา

มหา. ที. ๑๐/๑๗๘/๑๔๑.

บทสวด ฟังตนฟังธรรม

เย หิ เกจิ อานันทะ เอตะระหิ वा

มะมัจจะเย वा

อานนท ในกาลบัดนี้ก็ดี

ในกาลล่วงไปแห่งเราก็คดี ใครก็ตาม

อัตตะทีปา วิหะริสสันติ อัตตะสะระณา

อะนัญญะสะระณา

จักต้องมีตนเป็นประทีป มีตนเป็นสรณะ

ไม่เอาสิ่งอื่นเป็นสรณะ

ธัมมะทีปา ธัมมะสะระณา

อะนัญญะสะระณา

มีธรรมเป็นประทีป มีธรรมเป็นสรณะ

ไม่เอาสิ่งอื่นเป็นสรณะ เป็นอยู่

ตะมะตักเคเมเต อานันทะ ภิกขุ ภะวิสสันติ เย เกจิ ลิกขากามาติ

อานนท ภิกษุพวกใด เป็นผู้ใคร่ในสิกขา
ภิกษุพวกนั้น จักเป็นผู้อยู่ในสถานะอันเลิศที่สุดแล

มหา. ที่. ๑๐/๑๑๗/๔๓.

บทสวด ปังนิมวาจา

หันทะ ทานิ ภิกษะเว อามันตะยามิ โว

ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้ เราขอเตือนเธอทั้งหลายว่า

วะยะธัมมา สังฆาร

สังฆารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา

อปปะมาเทนะ สัมปาเทตะ

เธอทั้งหลาย จงถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด...

มหา. ที่. ๑๐/๑๘๐/๑๔๓..

การเจริญเมตตา

(หรือการเจริญพรหมวิหาร)

เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า จิตของเราจักตั้งมั่น ดำรงอยู่ด้วยดีในภายใน และอกุศลธรรมอันเป็นบาปที่เกิดขึ้นแล้ว จักไม่ครอบงำจิตได้ เมื่อใด จิตของเธอเป็นจิตตั้งมั่น ดำรงอยู่ด้วยดีแล้วในภายใน และอกุศลธรรมอันเป็นบาปที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ครอบงำจิตได้ เมื่อนั้น เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า เราจักเจริญ กระทำให้มากซึ่ง เมตตาเจโตวิมุตติ, กรุณาเจโตวิมุตติ, มุทิตาเจโตวิมุตติ, อุเบกขาเจโตวิมุตติ ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้งให้มั่นคง สัมสม ปราภวดีแล้ว

เมื่อเธอพิจารณาเห็นตนบริสุทธิ์ พ้นแล้วจาก อกุศลธรรมอันเป็นบาปที่เกิดขึ้น ปราโมทย์ก็เกิด เมื่อเธอเกิดปราโมทย์แล้ว ปีติก็เกิด เมื่อเธอมีใจประกอบด้วยปีติแล้ว กายก็สงบบริบูรณ์ ผู้มีกายสงบบริบูรณ์ ย่อมเสวยสุข จิตของผู้มีสุขย่อมตั้งมั่นเป็นสมาธิ

เธอมีจิตประกอบด้วยเมตตา แผ่ไปสู่ทิศที่ ๑ อยู่
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๒ ก็อย่างนั้น แผ่ไปสู่ทิศที่ ๓ ก็อย่างนั้น
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๔ ก็อย่างนั้น และเธอมีจิตประกอบด้วย
เมตตา อันกว้างขวาง เป็นส่วนใหญ่ หาประมาณมิได้
ไม่มีเวร ไม่มีพยาบาท แผ่ไปทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวาง
ทั่วทุกทาง เสมอหน้ากันตลอดโลกทั้งปวงที่มีอยู่

มีจิตประกอบด้วยกรุณา แผ่ไปสู่ทิศที่ ๑ อยู่
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๒ ก็อย่างนั้น แผ่ไปสู่ทิศที่ ๓ ก็อย่างนั้น
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๔ ก็อย่างนั้น และเธอมีจิตประกอบด้วย
กรุณา อันกว้างขวาง เป็นส่วนใหญ่ หาประมาณมิได้
ไม่มีเวร ไม่มีพยาบาท แผ่ไปทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวาง
ทั่วทุกทาง เสมอหน้ากันตลอดโลกทั้งปวงที่มีอยู่

มีจิตประกอบด้วยมุทิตา แผ่ไปสู่ทิศที่ ๑ อยู่
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๒ ก็อย่างนั้น แผ่ไปสู่ทิศที่ ๓ ก็อย่างนั้น
แผ่ไปสู่ทิศที่ ๔ ก็อย่างนั้น และเธอมีจิตประกอบด้วย
มุทิตา อันกว้างขวาง เป็นส่วนใหญ่ หาประมาณมิได้
ไม่มีเวร ไม่มีพยาบาท แผ่ไปทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวาง
ทั่วทุกทาง เสมอหน้ากันตลอดโลกทั้งปวงที่มีอยู่

มีจิตประกอบด้วยอุเบกขา แผ่ไปสู่ทิศที่ ๑ อยู่
 แผ่ไปสู่ทิศที่ ๒ ก็อย่างนั้น แผ่ไปสู่ทิศที่ ๓ ก็อย่างนั้น
 แผ่ไปสู่ทิศที่ ๔ ก็อย่างนั้น และเธอมีจิตประกอบด้วย
 อุเบกขา อันกว้างขวาง เป็นส่วนใหญ่ หาประมาณมิได้
 ไม่มีเวร ไม่มีพยาบาท แผ่ไปทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวาง
 ทั่วทุกทาง เสมอหน้ากันตลอดโลกทั้งปวงที่มีอยู่

สระโบกขรณี มีน้ำใสจืด เย็น สะอาด มีทำอันดี
 น่ารื่นรมย์ ถ้าบุรุษมาแต่ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก
 ทิศเหนือ ทิศใต้ และจากที่ไหนๆ อันความร้อนแผดเผา
 ร่ำร้อน ลำบาก กระหาย อยากดื่มน้ำ เขามาถึง
 สระโบกขรณีนั่นแล้ว ก็บรรเทาความอยากดื่มน้ำ และ
 ความกระวนกระวายเพราะความร้อนเสียได้ แม้ฉันใด
 เธอมาถึงธรรมวินัยที่ตถาคตประกาศแล้ว เจริญเมตตา
 กรุณา มุทิตา และอุเบกขาอย่างนั้น ย่อมได้ความสงบจิต
 ณ ภายใน ก็ฉันนั้นเหมือนกัน เรากล่าวว่าเป็นผู้ปฏิบัติ
 ข้อปฏิบัติอันดียิ่ง

เปรียบเหมือนคนเป่าสังข์ผู้มีกำลัง ย่อมเป่าสังข์
ให้ได้ยินได้ทั้งสี่ทิศโดยไม่ยากฉันใด ในเมตตาเจโตวิมุตติ
(กรุณาเจโตวิมุตติ..., มุทิตาเจโตวิมุตติ..., อุเบกขาเจโต-
วิมุตติ...,) ที่เจริญแล้วอย่างนี้ กรรมชนิดที่ทำอย่างมี
ขีดจำกัดย่อมไม่มีเหลืออยู่ ไม่ตั้งอยู่ในนั้น ก็ฉันนั้น

เมื่อใดเธอเจริญสมาธิอย่างนี้ เจริญดีแล้ว
เมื่อนั้นเธอจักเดินไปในทางใดๆ ก็จักเดินเป็นสุข
ในทางนั้นๆ ยืนอยู่ในที่ใดๆ ก็จักยืนเป็นสุขในที่นั้นๆ
นั่งอยู่ในที่ใดๆ ก็จักนั่งเป็นสุขในที่นั้นๆ นอนอยู่ที่ใดๆ
ก็จักนอนเป็นสุขในที่นั้นๆ

เมื่อเมตตาเจโตวิมุตติ อันบุคคลเสพมาแต่แรก
ทำให้เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน
ที่เทียมดีแล้ว ทำให้เป็นที่ตั้ง ประพฤติสั่งสมเนื่องๆ
ปรารภสมาธิแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ อย่าง คือ

หลับเป็นสุข ๑

ตื่นเป็นสุข ๑

ไม่ฝันร้าย ๑

เป็นที่รักของพวกมนุษย์ ๑

เป็นที่รักของพวกอมมนุษย์ ๑

เทพยดารักษา ๑

ไฟก็ดี ยาพิษก็ดี ศัสตราก็ดีไม่ต้องบุคคลนั้น ๑

จิตตั้งมั่นได้รวดเร็ว ๑

สีหน้าผุดผ่อง ๑

ไม่หลงทำกาละ ๑

เมื่อยังไม่บรรลุนิเวศน์ที่ยิ่งขึ้นไป

ย่อมเกิดในพรหมโลก ๑

เมื่อเมตตาเจโตวิมุตติ อันบุคคลเสพมาแต่แรก
ทำให้เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดูจยาน
ที่เยี่ยมดีแล้ว ทำให้เป็นที่ตั้ง ประพฤติสั่งสมเนื่องๆ
ปรารภสม่าเสมอดีแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ อย่างนี้แล.

สตฺตฺก. อ. ๒๓/๓๐๘/๑๖๐.

ม. ม. ๑๒/๕๑๘/๔๔๒.

เวททศก. อ. ๒๔/๓๗๖/๒๒๒.

ส. ที. ๑/๓๑๐/๓๘๓-๔.

คำชี้ชวนวิงวอน

ภิกษุทั้งหลาย โยคกรรม อันเธอพึงกระทำ เพื่อให้รู้ว่า
“นี่ทุกข์ นี่เหตุให้เกิดทุกข์ นี่ความดับสนิทแห่งทุกข์
นี่ทางให้ถึงความดับสนิทแห่งทุกข์”

นิพพาน เราได้แสดงแล้ว,
ทางให้ถึงนิพพาน เราก็ได้แสดงแล้ว แก่เธอทั้งหลาย.
กิจใด ที่ศาสดาผู้เอ็นดู แสวงหาประโยชน์เกื้อกูล
อาศัยความเอ็นดูแล้ว จะพึงทำแก่สาวกทั้งหลาย,
กิจนั้น เราได้กระทำแล้วแก่พวกเธอ.

นั่น โคนไม้; นั่น เรือนว่าง.
พวกเธอจงเพียรเพากิเลส, อย่าได้ประมาท,
อย่าเป็นผู้ที่ต้องร้อนใจ ในภายหลังเลย.
นี่แหละ วาจาเครื่องพร่ำสอนของเรา แก่เธอทั้งหลาย.

มหาวาร. ส. ๑๑/๔๑๗/๑๖๕๔.

สพ. ส. ๑๘/๔๕๒/๗๔๑.

การสวดยธรรม ที่เป็นไปเพื่อความหลุดพ้น

...ภิกษุทั้งหลาย ! ข้ออื่นยังมีอีก :
พระศาสดา หรือเพื่อนสหพรหมจารี
ผู้ตั้งอยู่ในฐานะเป็นครู รูปใดรูปหนึ่ง
ก็ได้แสดงธรรมแก่ภิกษุ; และเธอนั้น
ก็ได้แสดงธรรมแก่ชนเหล่าอื่นโดยพิสดาร
ตามที่ได้ฟังมา ได้เล่าเรียนมา
แต่เธอ กระทำการ**ทอ้งบ่นซึ่งธรรม** โดยพิสดาร
ตามที่ตนฟังมา เล่าเรียนมา อยู่.
เธอย่อมเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งอรรถ
รู้พร้อมเฉพาะซึ่งธรรม ในธรรมนั้น
ตามที่เธอ ทำการ**ทอ้งบ่นซึ่งธรรม** โดยพิสดาร
ตามที่ได้ฟังมา เล่าเรียนมาอย่างไร.

เมื่อเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งอรรถ
รู้พร้อมเฉพาะซึ่งธรรม,
ปราโมทย์ ย่อมเกิดขึ้นแก่เธอ นั้น;
เมื่อปราโมทย์แล้ว ปิตีย่อมเกิด;
เมื่อใจปิติ กายย่อมรำงับ;
ผู้มีกายรำงับแล้ว ย่อมเสวยสุข;
เมื่อมีสุข จิตย่อมตั้งมั่น.

ภิกษุทั้งหลาย !

นี่คือ ธรรมเป็นเครื่องให้ถึงวิมุตติ ข้อที่สาม,
ซึ่งในธรรมนั้น เมื่อภิกษุเป็นผู้ไม่ประมาท
มีความเพียรเผากิเลส มีตนส่งไปแล้ว อยู่,
จิตที่ยังไม่หลุดพ้น ย่อมหลุดพ้น
อาสวะที่ยังไม่สิ้นรอบ ย่อมถึงซึ่งความสิ้นรอบ
หรือว่าเธอย่อมบรรลุตามลำดับ
ซึ่งความเกษมจากโยคะอันไม่มีอื่นยิ่งกว่า
ที่ตนยังไม่บรรลุตามลำดับ.

ผู้ประสงคการสาธยายธรรม

หมายเหตุผู้รวบรวม

สำหรับผู้ประสงคการสาธยายธรรม (สขุณาย) คำที่ตรัสจากพระโอรส
ของตถาคตนั้นเป็นสิ่งที่สมควรต่อการสาธยายได้ทั้งหมด แต่บท
ที่พระองค์สาธยายด้วยพระองค์เองเมื่ออยู่วิเวกหลีกเร้นผู้เดียวนั้นคือ
อิทัปปัจจยตาและปฏิจจสมุปบาท

อิทัปปัจจยตาและปฏิจจสมุปบาท

-บาลี นิทาน. ส. ๑๖/๘๕/๑๕๗.

ภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้ ย่อมกระทำไว้ในใจ
โดยแยบคายเป็นอย่างดี ซึ่งปฏิจจสมุปบาทนั้นเทียว ดังนี้ว่า

เมื่อสิ่งนี้มี	สิ่งนี้ย่อมมี
เพราะความเกิดขึ้นแห่งสิ่งนี้	สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น.
เมื่อสิ่งนี้ไม่มี	สิ่งนี้ย่อมไม่มี
เพราะความดับไปแห่งสิ่งนี้	สิ่งนี้จึงดับไป

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

เพราะมอวิชาเป็นปัจจัย	จึงมีสังขารทั้งหลาย
เพราะมีสังขารเป็นปัจจัย	จึงมีวิญญาณ
เพราะมีวิญญาณเป็นปัจจัย	จึงมีนามรูป
เพราะมีนามรูปเป็นปัจจัย	จึงมีสฬายตนะ
เพราะมีสฬายตนะเป็นปัจจัย	จึงมีผัสสะ
เพราะมีผัสสะเป็นปัจจัย	จึงมีเวทนา

เพราะมีเวทนาเป็นปัจจัย

จึงมีตัณหา

เพราะมีตัณหาเป็นปัจจัย

จึงมีอุปาทาน

เพราะมีอุปาทานปัจจัย

จึงมีภพ

เพราะมีภพเป็นปัจจัย

จึงมีชาติ

เพราะมีชาติ เป็นปัจจัย

ชรา มรณะ โสกะปริเทวะทุกขะ

โทมนัสสุปายาสะทั้งหลาย

จึงเกิดขึ้นครบถ้วน

ความเกิดขึ้นพร้อมแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ ย่อมมี ด้วยอาการอย่างนี้.

เพราะความจางคลายดับไปโดยไม่เหลือแห่งวิชานั่นนั้นเทียว

จึงมีความดับแห่งสังขาร

เพราะมีความดับแห่งสังขาร

จึงมีความดับแห่งวิญญาน

เพราะมีความดับแห่งวิญญาน

จึงมีความดับแห่งนามรูป

เพราะมีความดับแห่งนามรูป

จึงมีความดับแห่งสฬายตนะ

เพราะมีความดับแห่งสฬายตนะ

จึงมีความดับแห่งผัสสะ

เพราะมีความดับแห่งผัสสะ

จึงมีความดับแห่งเวทนา

เพราะมีความดับแห่งเวทนา

จึงมีความดับแห่งตัณหา

เพราะมีความดับแห่งตัณหา

จึงมีความดับแห่งอุปาทาน

เพราะมีความดับแห่งอุปาทาน

จึงมีความดับแห่งภพ

เพราะมีความดับแห่งภพ

จึงมีความดับแห่งชาติ

เพราะมีความดับแห่งชาตินั้นแล

ชรา มรณะ โสกะปริเทวะทุกขะ

โทมนัสสุปายาสะทั้งหลาย

จึงดับสิ้น

ความดับลงแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ ย่อมมี ด้วยอาการอย่างนี้.

ขอนอบน้อมแด่
ตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธะ
พระองค์นั้นด้วยเศียรเกล้า

ตถาคคชาวก

(สาวกตถาคต)
คณะงานธัมมะ วัดนาป่าพง
(กลุ่มอาสาสมัครพุทธวจน-หมวดธรรม)

มูลนิธิพุทธโอโซน

มูลนิธิแห่งมหาชนชาวพุทธ ผู้ซึ่งชัดเจน และมั่นคงในพุทธวจน

เริ่มจากชาวพุทธกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่ง ได้มีโอกาสมาฟังธรรมบรรยายจากท่านพระอาจารย์คึกฤทธิ์ โสตถิผโล ที่เน้นการนำพุทธวจน (ธรรมวินัยจากพุทธโอษฐ์ที่พระพุทธองค์ทรงยืนยันว่าทรงตรัสไว้แล้ว บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง ทั้งเนื้อ ความและพยัญชนะ) มาใช้ในการถ่ายทอดบอกสอน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงธรรมที่ตรงตามพุทธบัญญัติตามที่ ทรงรับสั่งแก่พระอรหันต์ ๖๐ รูปแรกที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ในการประกาศพระสัท ธรรม และเป็นลักษณะเฉพาะที่ภิกษุในครั้งพุทธกาลใช้เป็นมาตรฐานเดียว

หลักพุทธวจนนี้ ได้เข้ามาตอบคำถาม ต่อความลังเลสงสัย ได้เข้ามาสร้างความชัดเจน ต่อความพัวเลือนสับสน ในข้อธรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมชาวพุทธ ซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นผลจากสาเหตุเดียวคือ การไม่ใช้คำของพระพุทธเจ้าเป็นตัวตั้งต้นในการศึกษาเล่าเรียน

ด้วยศรัทธาอย่างไม่หวั่นไหวต่อองค์สัมมาสัมพุทธะ ในฐานะพระศาสดาท่านพระอาจารย์คึกฤทธิ์ ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า “อาตมาไม่มีคำสอนของตัวเอง” และใช้เวลาที่มีอยู่ ไปกับการรับสนองพุทธประสงค์ ด้วยการโฆษณาพุทธวจนเพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม และความประสานเป็นหนึ่งเดียวของชาวพุทธ

เมื่อกลับมาใช้หลักพุทธวจน เหมือนที่เคยเป็นในครั้งพุทธกาล สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ความชัดเจนสอดคล้องลงตัว ในความรู้ความเข้าใจ ไม่ว่าในแง่ของหลักธรรม ตลอดจนมรรควิธีที่ตรง และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดผล รู้เห็นประจักษ์ได้จริงด้วยตนเองทันที ด้วยเหตุนี้ ชาวพุทธที่เห็นคุณค่าในคำของพระพุทธเจ้าจึงขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ เกิดเป็น “กระแสพุทธวจน” ซึ่งเป็นพลังเจียบที่กำลังจะกลายเป็นคลื่นลูกใหม่ ในการกลับไปใช้ระบบการเรียนรู้พระสัทธรรม เหมือนดังครั้งพุทธกาล

ด้วยการขยายตัวของกระแสพุทธวจนนี้ สื่อธรรมที่เป็นพุทธวจน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ หรือซีดี ซึ่งแจกฟรีแก่ญาติโยมเริ่มมีไม่พอเพียงในการแจก ทั้งนี้ เพราะจำนวนของผู้ที่สนใจเห็นความสำคัญของพุทธวจน ได้ขยายตัวมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับว่าท่านพระอาจารย์ศีกฤทธิ์ โสตุณฺโณ เครื่องคิดในข้อวัตรปฏิบัติที่พระศาสดาบัญญัติไว้ อันเป็นธรรมวินัยที่ออกจากพระโอษฐ์ของตถาคตโดยตรง การเผยแพร่พุทธวจนที่ผ่านมา จึงเป็นไปในลักษณะสันโดษตามมีตามได้ เมื่อมีโยมมาปวารณาเป็นเจ้าภาพในการจัดพิมพ์ ได้มาจำนวนเท่าไร ก็ทยอยแจกไปตามที่มีเท่านั้น เมื่อมีมา ก็แจกไป เมื่อหมด ก็คือหมด

เนื่องจากว่า หน้าที่ในการดำรงพระสัทธรรมให้ตั้งมั่นสืบไป ไม่ได้ผูกจำกัดอยู่แต่เพียงพุทธสาวกในฐานะของสงฆ์เท่านั้น ภรรวาสกกลุ่มหนึ่งซึ่งเห็นความสำคัญของพุทธวจน จึงรวมตัวกันเข้ามาช่วยขยายผลในสิ่งที่ท่านพระอาจารย์ศีกฤทธิ์ โสตุณฺโณ ทำอยู่แล้ว นั่นคือ การนำพุทธวจนมาเผยแพร่โฆษณา โดยพิจารณาตัดสิ่งใจจดเจียน จัดตั้งเป็นมูลนิธิอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ทั้งหมดอยู่ในรูปแบบที่โปร่งใส เปิดเผย และเปิดกว้างต่อสาธารณชนชาวพุทธทั่วไป

สำหรับผู้ที่เห็นความสำคัญของพุทธวจน และมีความประสงค์ที่จะดำรงพระสัทธรรมให้ตั้งมั่น ด้วยวิธีของพระพุทธเจ้า สามารถสนับสนุนการดำเนินการถาวรนี้ได้ ด้วยวิธีง่ายๆ นั่นคือ เข้ามาใส่ใจศึกษาพุทธวจน และนำไปใช้ปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อรู้ประจักษ์ เห็นได้ด้วยตนเองแล้ว ว่ามรรควิธีที่ได้จากการทำความเข้าใจ โดยใช้คำของพระพุทธเจ้าเป็นตัวตั้งต้นนั้น นำไปสู่ความเห็นที่ถูกต้อง ในหลักธรรม อันสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผล และเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียว กระทั่งได้ผลตามจริง ทำให้เกิดมีจิตศรัทธา ในการช่วยเผยแพร่ขยายสื่อพุทธวจน เพียงเท่านี้ คุณก็คือหนึ่งหน่วยในขบวน “พุทธโฆษณ” แล้ว

นี่คือเจตนารมณ์ของมูลนิธิพุทธโฆษณ นั่นคือเป็นมูลนิธิแห่งมหาชนชาวพุทธ ซึ่งชัดเจน และมั่นคงในพุทธวจน

ผู้ที่สนใจรับสื่อธรรมที่เป็นพุทธวจน เพื่อไปใช้ศึกษาส่วนตัว
หรือนำไปแจกเป็นธรรมทาน แก่พ่อแม่พี่น้อง ญาติ หรือเพื่อน
สามารถมารับได้ฟรี ที่วัดนาป่าพง
หรือตามที่พระอาจารย์คึกฤทธิ์ได้รับนิมนต์ไปแสดงธรรมนอกสถานที่

สำหรับรายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของพุทธวจนโดยวัดนาป่าพง ค้นหา
ข้อมูลได้จาก

www.buddhakos.org หรือ www.watnapp.com

หากมีความจำนงค์ที่จะรับไปแจกเป็นธรรมทานในจำนวนหลายสิบชุด
ขอความกรุณาแจ้งความจำนงค์ที่

มูลนิธิพุทธโฆษาจารย์

ประสานงานและเผยแพร่ : เลขที่ ๒๙/๓ หมู่ที่ ๗

ถนนเลียบคลอง ๑๐ ฝั่งตะวันออก

ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๘ ๒๒๒๒ ๕๗๙๐-๙๔, ๐๘ ๕๐๕๘ ๖๘๘๘, ๐๘ ๑๕๑๓ ๑๖๑๑

โทรสาร ๐ ๒๑๕๙ ๐๕๒๕-๖

เว็บไซต์ : www.buddhakos.org อีเมล : buddhakos@hotmail.com

สนับสนุนการเผยแผ่พุทธวจนได้ที่

ชื่อบัญชี “มูลนิธิพุทธโฆษาจารย์” ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขา คลอง ๑๐ (ธัญบุรี)
ประเภท บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี ๓๑๘-๒-๔๗๔๖๑-๐

ขอกราบขอบพระคุณแด่

พระอาจารย์ศีกฤทธิ์ โสตุถิโธ และคณะสงฆ์วัดนาป่าพง
ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการจัดทำหนังสือเล่มนี้

ติดตามการเผยแพร่พระธรรมคำสอนตามหลักพุทธวจน

โดย พระอาจารย์ศีกฤทธิ์ โสตุถิโธ ได้ที่

เว็บไซต์

- <http://www.watnapp.com> : หนังสือ และสื่อธรรมะ บนอินเทอร์เน็ต
- <http://media.watnapahpong.org> : ศูนย์บริการมัลติมีเดียวัดนาป่าพง
- <http://www.buddha-net.com> : เครือข่ายพุทธวจน
- <http://etipitaka.com> : โปรแกรมตรวจหาและเทียบเคียงพุทธวจน
- <http://www.watnapahpong.com> : เว็บไซต์วัดนาป่าพง
- <http://www.buddhakos.org> : มูลนิธิพุทธโฆษณ์
- <http://www.buddhawajanafund.org> : มูลนิธิพุทธวจน
- <http://www.ratana5.com> : พุทธวจนสมาคม
- <http://www.buddhawajana-training.com> : ศูนย์ปฏิบัติพุทธวจน
- <http://www.buddhawaj.org> : ฐานข้อมูลพระสูตรออนไลน์, เสียงอ่านพุทธวจน
- <http://www.buddhaoat.org> : กลุ่มผู้สนับสนุนการเผยแพร่พุทธวจน

ดาวน์โหลดโปรแกรมตรวจหาและเทียบเคียงพุทธวจน (E-Tipitaka)

สำหรับคอมพิวเตอร์

- ระบบปฏิบัติการ Windows, Macintosh, Linux
<http://etipitaka.com/download> หรือ รับแผ่นโปรแกรมได้ที่วัดนาป่าพง

สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่และแท็บเล็ต

- ระบบปฏิบัติการ Android
ดาวน์โหลดได้ที่ Play Store โดยพิมพ์คำว่า พุทธวจน หรือ e-tipitaka
- ระบบปฏิบัติการ iOS (สำหรับ iPad, iPhone, iPod)
ดาวน์โหลดได้ที่ App Store โดยพิมพ์คำว่า พุทธวจน หรือ e-tipitaka

ดาวน์โหลดโปรแกรมพุทธวจน (Buddhawajana)

เฉพาะสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่และแท็บเล็ต

- ระบบปฏิบัติการ Android
ดาวน์โหลดได้ที่ Google Play Store โดยพิมพ์คำว่า พุทธวจน หรือ buddhawajana
- ระบบปฏิบัติการ iOS (สำหรับ iPad, iPhone, iPod)
ดาวน์โหลดได้ที่ App Store โดยพิมพ์คำว่า พุทธวจน หรือ buddhawajana

วิทยุ

- คลื่น ส.ว.พ. FM ๙๑.๐ MHz ทุกวันพระ เวลา ๑๗.๔๐ น.

ร่วมสนับสนุนการจัดทำโดย

คณะงานธัมมะ วัดนาป่าพง (กลุ่มอาสาสมัครพุทธวจนหมวดธรรม),

คณะศิษย์วัดนาป่าพง,

กลุ่มศิษย์ตถาคต, กลุ่มสมณะศากยะปุตตยิยะ, กลุ่มธรรมะสีขาว,

กลุ่มพุทธบริษัทศากยบุตร, กลุ่มพุทธโอษฐ์, กลุ่มชวนม่วนธรรม,

กลุ่มละนันทิ, กลุ่มพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินบริษัทการบินไทย,

กลุ่มมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่,

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักงานการศึกษาต่อเนื่อง,

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (องครักษ์)

ชมรมวิศวกรความรู้เพื่อสังคม, ชมรมพุทธวจนอุดรธานี, ชมรมธรรมปริดา,

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี,

บก. สยามคูโบต้า คอร์ปอเรชั่น, บก. ดาต้าโปรดักส์, บก. 3M ประเทศไทย,

บก. บางไทรไฟเบอร์บอร์ด, บก. เอ็นอีซี โทคิน อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย),

บก. สยามรักซ์, บก. เซเว่นส์เตปส์, บก. เมคเทค, บก. ไทเวอร์ส เคมีคอลส์,

บก. ห้างพระจันทร์โอสด, บก. สมสุข สหภัทรสตีสส์, บก. ทองแป้น,

บก. สมาย คอนเทนเนอร์อุตสาหกรรม, บก. อี.ซี.ที. ชิสเต็ม, บก. อี.ซี.ที. เอ็นจิเนียริง,

บก. อี.ซี.ที. ซัพพลาย, บก. อี.ซี.ที. อินเตอร์เนชั่นแนล, บก. อี.ซี.ที. โปรเฟสชั่นแนล,

บก. คอร์โดมา อินเตอร์เนชั่นแนล, บมจ. อนุชาติริ, หจก. อินเตอร์ คิต,

สถานกายภาพบำบัด คิตติคลินิก, ร้านต้นมะขามข้างทอง,

ร้านเสียบึงบุญ, บ้านเมตตาเรสซิเดนซ์, บ้านพุทธวัจน์

๑๐

พระสูตรของความรู้ ที่ชาวพุทธต้องศึกษา แต่คำสอนจากพระพุทธเจ้า เท่านั้น

ผ่านมา ๒,๕๐๐ กว่าปี

คำสอนทางพระพุทธศาสนาเกิดความหลากหลายมากขึ้น
มีสำนักต่างๆ มากมาย ซึ่งแต่ละหมู่คณะก็มีความเห็นของตน
หามาตรฐานไม่ได้ แม้จะกล่าวในเรื่องเดียวกัน
ทั้งนี้ไม่ใช่เพราะคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่สมบูรณ์
แล้วเราควรเชื่อและปฏิบัติตามใคร?

ลองพิจารณาหาคำตอบง่ายๆ ได้จาก ๑๐ พระสูตร
ซึ่งพระตถาคตทรงเตือนเอาไว้

แล้วตรัสบอกวิธีป้องกันและแก้ไขเหตุเสื่อมแห่งธรรมเหล่านี้.

ขอเชิญมาตอบตัวเองกันเถิดว่า ถึงเวลาแล้วหรือยัง?

ที่พุทธบริษัทจะมีมาตรฐานเพียงหนึ่งเดียว คือ “พุทธวจน” ธรรมวินัย
จากองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ปฏิบัติและรู้ตามได้เฉพาะตน ดังนี้.

๑. พระองค์ทรงสามารถกำหนดคสมาธิ เมื่อจะพูด ทุกถ้อยคำจึงไม่ผิดพลาด

-บาลี ม. ม. ๑๒/๔๕๘/๔๓๐.

อัคคีเวสนะ! เรานั้นหรือ จำเดิมแต่เริ่มแสดง กระทั่งคำสุดท้ายแห่ง
การกล่าวเรื่องนั้นๆ ย่อมตั้งไว้ซึ่งจิตในสมาธินิมิตอันเป็นภายในโดยแท้
ให้จิตดำรงอยู่ ให้จิตตั้งมั่นอยู่ กระทำให้มีจิตเป็นเอก ดังเช่นที่คนทั้งหลาย
เคยได้ยินว่าเรากระทำอยู่เป็นประจำ ดังนี้.

๒.แต่ละคำพูดเป็นอภาลิโก คือ ถูกต้องตรงจริงไม่จำกัดกาลเวลา

-บาลี มุ. ม. ๑๒/๔๔๕/๔๕๑.

ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอทั้งหลายเป็นผู้ที่เรานำไปแล้วด้วยธรรมนี้ อันเป็นธรรมที่บุคคลจะพึงเห็นได้ด้วยตนเอง (สนทิจฺจโก) เป็นธรรมให้ผลไม่จำกัดกาล (อภาลิโก) เป็นธรรมที่ควรเรียกกันมาดุ (เอหิปสฺสโก) ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว (โอปนยิโก) อันวิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน (ปัจจุตตํ เวทิตพฺโพ วิญญูติ).

๓.คำพูดที่พูดมาทั้งหมดนับแต่วันตรัสรู้นั้น สอดรับไม่ขัดแย้งกัน

-บาลี อิติวุ. ชุ. ๒๕/๓๒๑/๒๙๓.

ภิกษุทั้งหลาย! นับตั้งแต่ราตรี ที่ตถาคตได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ จนกระทั่งถึงราตรีที่ตถาคตปริณิพพานด้วยอนุปาทิสเสนิพพานธาตุ ตลอดเวลาระหว่างนั้น ตถาคตได้กล่าวสอน พราหมณ์แสดงออก ซึ่งถ้อยคำใด ถ้อยคำเหล่านั้นทั้งหมด ย่อมเข้ากันได้โดยประการเดียวทั้งสิ้น ไม่แย้งกันเป็นประการอื่นเลย.

๔.ทรงบอกเหตุแห่งความอันตรายของคำสอนเปรียบด้วยกลองศึก

-บาลี นิทาน. ส. ๑๖/๓๑๑/๖๗๒-๓.

ภิกษุทั้งหลาย! เรื่องนี้เคยมีมาแล้ว กลองศึกของกษัตริย์พวกทสราหะ เรียกว่า อานกะ มีอยู่ เมื่อกลองอานกะนี้ มีแปลแตกหรือลิ พวกกษัตริย์ทสราหะได้หาเนื้อไม้อื่นทำเป็นลิ้ม เสริมลงในรอยแตกของกลองนั้น (ทุกคราวไป). ภิกษุทั้งหลาย! เมื่อเชื่อมปะเข้าหลายครั้งหลายคราวเช่นนั้น นานเข้าก็ถึงสมัยหนึ่ง ซึ่งเนื้อไม้เดิมของตัวกลองหมดสิ้นไป เหลืออยู่แต่เนื้อไม้ที่ทำเสริมเข้าใหม่เท่านั้น.

ภิกษุทั้งหลาย! ฉันทิก็ฉันทัน ในกาลยติยารฝ่ายอนาคต จักมีภิกษุทั้งหลาย สุตตันตะเหล่าใด ที่เป็นคำของตถาคต เป็นข้อความลึก มีความหมายซึ่งเป็นชั้นโลกุตตระ ว่าเฉพาะด้วยเรื่องสุญญตา เมื่อมีผู้นำสุตตันตะเหล่านั้น

มากล่าวอยู่ เธอจักไม่ฟังด้วยดี จักไม่เงี่ยหูฟัง จักไม่ตั้งใจเพื่อจะรู้ทั่วถึง และจักไม่สำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน ส่วนสุดตันตะเหล้าใดที่นักกวีแต่งขึ้นใหม่ เป็นคำร้อยกรองประเภทกาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นคำกล่าวของสาวก เมื่อมีผู้นำสุดตันตะที่นักกวีแต่งขึ้นใหม่เหล่านั้นมากล่าวอยู่ เธอจักฟังด้วยดี จักเงี่ยหูฟัง จักตั้งใจ เพื่อจะรู้ทั่วถึง และจักสำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียนไป.

ภิกษุทั้งหลาย! ความอันตรายของสุดตันตะเหล้า นั้น ที่เป็นคำของตถาคต เป็นข้อความลึก มีความหมายซึ่ง เป็นชั้นโลกุตตระ ว่าเฉพาะด้วยเรื่องสกุญฺญา จักมิได้ด้วยอาการอย่างนี้ แล.

๕.ทรงกำชับให้ศึกษาปฏิบัติเฉพาะจากคำของพระองค์เท่านั้น อย่าฟังคนอื่น

-บาลี ทฎ. อ. ๒๐/๔๑-๔๒/๒๔๒.

ภิกษุทั้งหลาย! พวกภิกษุบริษัทในกรณีนี้ สุดตันตะเหล้าใด ที่กวีแต่งขึ้นใหม่ เป็นคำร้อยกรองประเภทกาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นคำกล่าวของสาวก เมื่อมีผู้นำสุดตันตะเหล่านั้นมากล่าวอยู่ เธอจักไม่ฟังด้วยดี ไม่เงี่ยหูฟัง ไม่ตั้งใจเพื่อจะรู้ทั่วถึง และจักไม่สำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน.

ภิกษุทั้งหลาย! ส่วนสุดตันตะเหล้าใด ที่เป็นคำของตถาคต เป็นข้อความลึก มีความหมายซึ่ง เป็นชั้นโลกุตตระ ว่าเฉพาะด้วยเรื่องสกุญฺญา เมื่อมีผู้นำสุดตันตะเหล่านั้นมากล่าวอยู่ เธอย่อมฟังด้วยดี ย่อมเงี่ยหูฟัง ย่อมตั้งใจเพื่อจะรู้ทั่วถึง และย่อมสำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน จึงพากันเล่าเรียน ได้ตาม ทวนถามแก่กันและกันอยู่ว่า “ข้อนี้เป็นอย่างไร มีความหมายก็เนี่ย” ดังนี้ ด้วยการทำดังนี้ เธอย่อมเปิดธรรมที่ถูกปิดไว้ได้ ธรรมที่ยังไม่ปรากฏ เธอก็ทำให้ปรากฏได้ ความสงสัยในธรรมหลายประการ ที่น่าสงสัย เธอก็บรรเทาหลงได้.

ภิกษุทั้งหลาย! บริษัทชื่อ อุกกาจิตวินีตา ปริสา โน ปฏิปุจฉาวินีตา เป็นอย่างไรเล่า?

ภิกษุทั้งหลาย! ในกรณีนี้คือ ภิกษุทั้งหลายในบริษัทใด เมื่อสุดตันตะทั้งหลาย อันเป็นตถาคตภาสิต (ตถาคตภาสิตา) อันลิกซัง (คมกริรา) มีอรรธอันลิกซัง (คมกริตถา) เป็นโลกุตตระ (โลกุตตรา) ประกอบด้วยเรื่องสุญญตา (สุญญตปฏิสยุตตา) อันบุคคลนำมากล่าวอยู่ ก็ไม่ฟังด้วยดี ไม่เจียหูฟัง ไม่เข้าไปตั้งจิตเพื่อจะรู้ทั่วถึง และไม่สำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน.

ส่วนสุดตันตะเหล่าใด ที่กิวิแต่่งขึ้นใหม่ เป็นคำร้อยกรองประเภทกาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นคำกล่าวของสาวก เมื่อมีผู้นำสุดตันตะเหล่านี้มากล่าวอยู่

พวกเขื่อย่อมฟังด้วยดี เจียหูฟัง ตั้งจิตเพื่อจะรู้ทั่วถึง และสำคัญไปว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน พวกเขาล่าเรียนธรรมอันกิวิแต่่งขึ้นใหม่ นั้นแล้ว ก็ไม่สอบถามซึ่งกันและกัน ไม่ทำให้เปิดเผยแจ่มแจ้งออกมาว่า ข้อนี้พยัญชนะเป็นอย่างไร อรรถเป็นอย่างไร ดังนี้ เธอเหล่านั้นเปิดเผยสิ่งที่ยังไม่เปิดเผยไม่ได้ ไม่หายของที่คว่าอยู่ให้หายขึ้นได้ ไม่บรรเทาความสงสัยในธรรมทั้งหลายอันเป็นที่ตั้งแห่งความสงสัยมีอย่างต่างๆ ได้. ภิกษุทั้งหลาย! นี้เราเรียกว่า อุกกาจิตวินีตา ปริสา โน ปฏิปุจฉาวินีตา.

ภิกษุทั้งหลาย! บริษัทชื่อ ปฏิปุจฉาวินีตา ปริสา โน อุกกาจิตวินีตา เป็นอย่างไรเล่า?

ภิกษุทั้งหลาย! ในกรณีนี้คือ ภิกษุทั้งหลายในบริษัทใด เมื่อสุดตันตะทั้งหลาย ที่กิวิแต่่งขึ้นใหม่ เป็นคำร้อยกรองประเภทกาพย์กลอน มีอักษรสละสลวย มีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นคำกล่าวของสาวก อันบุคคลนำมากล่าวอยู่ ก็ไม่ฟังด้วยดี ไม่เจียหูฟัง ไม่เข้าไปตั้งจิตเพื่อจะรู้ทั่วถึง และไม่สำคัญว่าเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน ส่วน สุดตันตะเหล่าใด อันเป็นตถาคตภาสิต อันลิกซัง มีอรรธอันลิกซัง เป็นโลกุตตระ ประกอบด้วยเรื่องสุญญตา เมื่อมีผู้นำสุดตันตะเหล่านี้ มากล่าวอยู่ พวก

เธอย่อมฟังด้วยดี ย่อมเงี่ยหูฟัง ย่อมเข้าไปตั้งจิตเพื่อจะรู้ทั่วถึง และย่อมสำคัญว่าเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเล่าเรียน พวกเธอเล่าเรียนธรรมที่เป็นตถาคตภาษิตนั้นแล้ว ก็สอบถามซึ่งกันและกัน ทำให้เปิดเผยแจ่มแจ้งออกมาว่า ข้อนี้พยัญชนะเป็นอย่างไร อรรถะเป็นอย่างไร ดังนี้ เธอเหล่านั้นเปิดเผยสิ่งที่ยังไม่เปิดเผยได้ หมายของที่คว่าอยู่ให้หมายขึ้นได้ บรรเทาความสงสัยในธรรมทั้งหลายอันเป็นที่ตั้งแห่งความสงสัยมีอย่างต่างๆ ได้. ภิกษุทั้งหลาย! นี้เราเรียกว่า ปฏิปุจฉาวินิตา ปริสา โน อุกกาจิตวินิตา.

ภิกษุทั้งหลาย! เหล่านี้แลบริษัท ๒ จำพวกนั้น. ภิกษุทั้งหลาย! บริษัทที่เกิดขึ้นในบรรดาบริษัททั้งสองพวกนั้น คือ บริษัทปฏิปุจฉาวินิตา ปริสา โน อุกกาจิตวินิตา (บริษัทที่อาศัยการสอบสวนทบทวนกันเอาเองเป็นเครื่องนำไป ไม่อาศัยความเชื่อจากบุคคลภายนอกเป็นเครื่องนำไป) แล.

๖. ทรงห้ามบัญญัติเพิ่มหรือตัดทอนสิ่งที่บัญญัติไว้

-บาลี มห. ที. ๑๐/๔๐/๗๐.

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุทั้งหลาย จักไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่เคยบัญญัติ จักไม่เพิกถอนสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว จักสมทานศึกษาในสิกขาบทที่บัญญัติไว้แล้วอย่างเคร่งครัด อยู่เพียงใด ความเจริญก็เป็นสิ่งที่ภิกษุทั้งหลายหวังได้ ไม่มีความเสื่อมเลย อยู่เพียงนั้น.

๗. สำนึกเสมอว่าตนเองเป็นเพียงผู้เดินตามพระองค์เท่านั้น ถึงแม้จะเป็นอรหันต์ผู้เลิศทางปัญญาก็ตาม

-บาลี ขนธ. ส. ๑๗/๘๒/๑๒๖.

ภิกษุทั้งหลาย! ตถาคตผู้อรหันตสัมมาสัมพุทธะ ได้ทำมรรคที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น ได้ทำมรรคที่ยังไม่มีใครรู้ให้มีความรู้ ได้ทำมรรคที่ยังไม่มีใครกล่าวให้เป็นมรรคที่กล่าวกันแล้ว ตถาคตเป็นผู้รู้มรรค (มคฺคญฺญ) เป็นผู้รู้แจ้งมรรค (มคฺควิฑู) เป็นผู้ฉลาดในมรรค (มคฺคโวิโท). ภิกษุทั้งหลาย! ส่วนสาวกทั้งหลายในกาลนี้ เป็นผู้เดินตามมรรค (มคฺคานุคฺคา) เป็นผู้ตามมาในภายหลัง.

ภิกษุทั้งหลาย! นี่แล เป็นความผิดแผกแตกต่างกัน เป็นความมุ่งหมายที่แตกต่างกัน เป็นเครื่องกระทำให้แตกต่างกัน ระหว่างตลาคตผู้อรหันต-สัมมาสัมพุทธะ กับภิกษุผู้ปัญญาวิมุตติ.

๘. ตรีสไว้ว่าให้ทรงจำบทพยัญชนะและคำอธิบายอย่างถูกต้อง พร้อมขยันถ่ายทอดบอกสอนกันต่อไป

-บาลี จตุกก. อี. ๒๑/๑๙๗/๑๖๐.

ภิกษุทั้งหลาย! พวกภิกษุในธรรมวินัยนี้ เล่าเรียนสูตรอันถือกันมาถูก ด้วยบทพยัญชนะที่ใช้กันถูก ความหมายแห่งบทพยัญชนะที่ใช้กันก็ถูก ย่อมมีนัยอันถูกต้องเช่นนั้น. ภิกษุทั้งหลาย! นี่เป็น มูลกรณีหนึ่งที่หนึ่ง ซึ่งทำให้พระสังฆธรรมตั้งอยู่ได้ไม่เลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป...

ภิกษุทั้งหลาย! พวกภิกษุเหล่าใด เป็นพหูสูต คล่องแคล่ว ในหลักพระพุทธานุ ทรงแสดง ทรงวินัย ทรงมาติกา (แม่บท) พวกภิกษุเหล่านั้น เอาใจใส่ บอกสอน เนื้อความแห่งสูตรทั้งหลายแก่คนอื่น ๆ เมื่อท่านเหล่านั้น ล่วงลับไป สูตรทั้งหลาย ก็ไม่ขาดผู้เป็นมูลราก (อาจารย์) มีที่อาศัยสืบกันไป. ภิกษุทั้งหลาย! นี่เป็น มูลกรณีที่สาม ซึ่งทำให้พระสังฆธรรมตั้งอยู่ได้ ไม่เลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป...

*** ในที่นี้ยกมา ๒ นัยยะ จาก ๔ นัยยะ ของมูลเหตุสี่ประการ ที่ทำให้พระสังฆธรรมตั้งอยู่ได้ ไม่เลอะเลือนจนเสื่อมสูญไป

๙. ทรงบอกวิธีแก้ไขความผิดเพี้ยนในคำสอน

-บาลี มหา. ที. ๑๐/๑๔๔/๑๑๓-๖.

๑. (หากมี) ภิกษุในธรรมวินัยนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ผู้มีอายุ! ข้าพเจ้า ได้สดับรับมาเฉพาะพระพักตร์พระผู้มีพระภาคว่า “นี่เป็นธรรม นี่เป็นวินัย นี่เป็นคำสอนของพระศาสดา”...

๒. (หากมี) ภิกษุในธรรมวินัยนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ในอาวาสชื่อโน้นมี สงฆ์อยู่พร้อมด้วยพระเถระ พร้อมด้วยปาโมกข์ ข้าพเจ้าได้สดับมาเฉพาะ หน้าสงฆ์นั้นว่า “นี่เป็นธรรม นี่เป็นวินัย นี่เป็นคำสอนของพระศาสดา”...

๓. (หากมี) ภิกษุในธรรมวินัยนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ในอวาสขื่อนั้นมี ภิกษุผู้เป็นเถระอยู่จำนวนมาก เป็นพหูสูต เรียนคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ข้าพเจ้าได้สดับมาเฉพาะหน้าพระเถระเหล่านั้นว่า “นี่เป็นธรรม นี่เป็นวินัย นี่เป็นคำสอนของพระศาสดา”...

๔. (หากมี) ภิกษุในธรรมวินัยนี้กล่าวอย่างนี้ว่า ในอวาสขื่อนั้นมี ภิกษุผู้เป็นเถระอยู่รูปหนึ่ง เป็นพหูสูต เรียนคัมภีร์ ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ข้าพเจ้าได้สดับมาเฉพาะหน้าพระเถระรูปนั้นว่า “นี่เป็นธรรม นี่เป็นวินัย นี่เป็นคำสอนของพระศาสดา”...

เธอทั้งหลายยังไม่พึงชื่นชม ยังไม่พึงคัดค้านคำกล่าวของผู้นั้น พึงเรียน บทและพยัญชนะเหล่านั้นให้ดี แล้วพึงสอบสวนลงในพระสูตร เทียบเคียง ดูในวินัย

ถ้าบทและพยัญชนะเหล่านั้น สอบลงในสูตรก็ไม่ได้ เทียบเข้าใน วินัยก็ไม่ได้ พึงลงสันนิษฐานว่า “นี้มีใช่พระดำรัสของพระผู้มีพระภาค พระองค์นั้นแน่นอน และภิกษุนี้รับมาผิด” เธอทั้งหลาย พึงทิ้งคำนั้นเสีย

ถ้าบทและพยัญชนะเหล่านั้น สอบลงในสูตรก็ได้ เทียบเข้าในวินัย ก็ได้ พึงลงสันนิษฐานว่า “นี่เป็นพระดำรัส ของพระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น แน่นอน และภิกษุนั้นรับมาด้วยดี” เธอทั้งหลาย พึงจำมหาปเทศ... นี้ไว้.

๑๐. ทรงตรัสแก่พระอานนท์

ให้ใช้ธรรมวินัยที่ตรัสไว้เป็นศาสดาแทนต่อไป

-บาลี มท. ที. ๑๐/๑๗๘/๑๔๑.

-บาลี ม. ม. ๑๓/๔๒๗/๔๖๓.

-บาลี มทวาร. ส. ๑๔/๒๑๗/๓๔๐.

อานนท์! ความคิดอาจะมีแก่พวกเธออย่างนี้ว่า ‘ธรรมวินัยของ พวกเรามีพระศาสดาล่วงลับไปเสียแล้ว พวกเราไม่มีพระศาสดา’ ดังนี้. อานนท์! พวกเธออย่าคิดอย่างนั้น. อานนท์! ธรรมก็ดี วินัยก็ดี ที่เรา แสดงแล้ว บัญญัติแล้ว แก่พวกเธอทั้งหลาย ธรรมวินัยนั้น จักเป็น ศาสดาของพวกเธอทั้งหลาย โดยกาลล่วงไปแห่งเรา.

อานนท์! ในกาลบัดนี้ก็ดี ในกาลล่วงไปแห่งเราก็ดี ใครก็ตาม จักต้องมีตนเป็นประทีป มีตนเป็นสรณะ ไม่เอาสิ่งอื่นเป็นสรณะ มีธรรมเป็นประทีป มีธรรมเป็นสรณะ ไม่เอาสิ่งอื่นเป็นสรณะ เป็นอยู่. อานนท์! ภิกษุพวกใด เป็นผู้ใคร่ในสิกขา ภิกษุพวกนั้น จักเป็นผู้อยู่ในสถานะอันเลิศที่สุดแล.

อานนท์! ความขาดสูญแห่งกัลยาณวัตรนี้ มีในยุคแห่งบุรุษใด บุรุษนั้นชื่อว่า เป็นบุรุษคนสุดท้ายแห่งบุรุษทั้งหลาย... เราขอกล่าวย้ำกะเธอว่า... เธอทั้งหลายอย่าเป็นบุรุษคนสุดท้ายของเราเลย.

เธอทั้งหลายอย่าเป็น
บุรุษคนสุดท้าย
ของเราเลย

-บาลี ม. ๓. ๑๗/๔๒๗/๔๖๓.

พระไตรปิฎก
ฉบับมหาเถรสมาคม
ภาษาไทย 45 เล่ม
พ.ศ. 2549

พระไตรปิฎก
ฉบับมหามกุฏ-
ราชวิทยาลัย 91 เล่ม
พ.ศ. 2525

พระไตรปิฎก
ฉบับมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย 45 เล่ม
พ.ศ. 2535

งานแปล พระไตรปิฎก
ชุดจากพระโอรส 5 เล่ม
โดยพุทธทาสภิกขุ
พ.ศ. 2521

ลำดับการสืบทอดพุทธวจน

เสาหินอโศก
(อินเดีย)
พ.ศ. 234

จารึกใบลาน
(อัฟกานิสถาน)
พ.ศ. 1000

ศิลาจารึก
(ประเทศไทย)
พ.ศ. 1200 - 1400

พ.ศ. 1

พ.ศ. 234

พ.ศ. 500

พ.ศ. 1000

พ.ศ. 1250

พ.ศ. 1400

พ.ศ. 1500

พุทธวจน-ปิฎก-ธรรม

พ.ศ. 2553

พุทธวจน สัชฌายะ	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน กัณฑ์	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา
พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา
พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา	พุทธวจน อรรถกถา

พ.ศ. 2553

พุทธวจนปิฎก
33 เล่ม

พระไตรปิฎก
ฉบับ ร.ศ. ๑๑๒
สมัยรัชกาลที่ ๕
พ.ศ. 2436
+
พระไตรปิฎก
ฉบับสยามรัฐ
ภาษาบาลี
อักษรสยาม
พ.ศ. 2468

คัมภีร์ไบเบิล
อักษรขอม
สมัยรัชกาลที่ ๑
พ.ศ. 2331

พุทธวจน APP

E-TIPITAKA APP

พระไตรปิฎก Digital

พ.ศ. 2000

พ.ศ. 2331

พ.ศ. 2436

พ.ศ. 2500

พ.ศ. 2553

พ.ศ. 3000

ประตูนครแห่งความไม่ตาย
ตลาคตเปิดโล่งไว้แล้ว
เพื่อสัตว์ทั้งหลายเข้าถึงถิ่นอันเกษม.

กระแสน้ำแห่งมารผู้มีบาป
ตลาคตปิดกั้นเสียแล้ว กำจัดเสียแล้ว ทำให้หมดพิษสงแล้ว.
ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเป็นผู้มากมุนด้วยปราโมทย์
ปรารธนาธรรมอันเกษมจากโยคะเถิด.

อานนท์! บุคคลบางคนในโลกนี้
เป็นผู้ทุศีล, เป็นผู้มีศีล, เป็นผู้มึนราคะกล้า, เป็นผู้มึนภโกธ, เป็นผู้ฟุ้งซ่าน
และไม่รู้จัก ซึ่งเจตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ อันเป็นที่ดับโดยไม่เหลือ
แห่งความเป็นผู้ทุศีล, เป็นผู้มีศีล,
เป็นผู้มึนราคะกล้า, เป็นผู้มึนภโกธ, เป็นผู้ฟุ้งซ่าน ของเขาตามความเป็นจริง
บุคคลนั้น ไม่กระทำการดีแม้ด้วยการฟัง ไม่กระทำการดีแม้ด้วยความเป็นพหูสูต
ไม่แห่งตลอดแม้ด้วยความเห็น ย่อมไม่ได้วิมุตติแม้อันเกิดในสมัย
เมื่อตายไป เขาย่อมไปทางเสื่อม ไม่ไปทางเจริญ
ย่อมถึงความเสื่อม ไม่ถึงความเจริญ...

อานนท์! ส่วนบุคคลบางคนในโลกนี้
เป็นผู้ทุศีล, เป็นผู้มีศีล, เป็นผู้มึนราคะกล้า, เป็นผู้มึนภโกธ, เป็นผู้ฟุ้งซ่าน
แต่รู้จัก ซึ่งเจตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ อันเป็นที่ดับโดยไม่เหลือ
แห่งความเป็นผู้ทุศีล, เป็นผู้มีศีล,
เป็นผู้มึนราคะกล้า, เป็นผู้มึนภโกธ, เป็นผู้ฟุ้งซ่าน ของเขาตามความเป็นจริง
บุคคลนั้น กระทำการดีแม้ด้วยการฟัง กระทำการดีแม้ด้วยความเป็นพหูสูต
แห่งตลอดด้วยดีแม้ด้วยความเห็น ย่อมได้วิมุตติแม้อันเกิดในสมัย
เมื่อตายไป เขาย่อมไปทางเจริญ ไม่ไปทางเสื่อม
ย่อมถึงความเจริญอย่างเดียว ไม่ถึงความเสื่อม ...

เพราะกระแสนแห่งธรรมย่อมอุกตองบุคคลนี้
ใครเล่าจะพึงรู้เหตุนี้ได้ นอกจากตถาคต
อานนท์! เพราะเหตุฉะนั้นแหละ เธอทั้งหลาย
อย่าได้เป็นผู้ชอบประมาณในบุคคล และอย่าได้ถือประมาณในบุคคล
เพราะผู้ถือประมาณในบุคคลย่อมทำลายคุณวิเศษของตน
เราหรือผู้ที่เหมือนเราพึงถือประมาณในบุคคลได้

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุในธรรมวินัยนี้

ย่อมเล่าเรียนธรรม คือ สุตตะ เคยยะ เวຍยากรณะ คาถา อุทาน

อิติวุตตกะ ชาดก อัပ္ပุตตรม เวทัลละ

ธรรมเหล่านั้น เป็นธรรมอันภิกษุนั้นฟังเนื่องๆ
คล่องปาก ขึ้นใจ แห่งตลอดด้วยดี ด้วยความเห็น

เธอมีสติหลงลืม เมื่อกระทำกาละ
ย่อมเข้าถึงเทพนิกายหมู่ใดหมู่หนึ่ง

บทแห่งธรรมทั้งหลาย ย่อมปรากฏแก่เธอ ผู้มีความสุขในภพนั้น

สติบังเกิดขึ้นช้า

แต่สัปดาห์นั้น ย่อมเป็นผู้บรรลุนิเวศเรวพลัน... .

-บาลี จตุกก. ย. ๒๑/๒๕๑/๑๙๑.

ข้อมูลธรรมะนี้ จัดทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสู่สาธารณชนเป็นธรรมทาน ลิขสิทธิ์ในต้นฉบับนี้ได้รับการสงวนไว้ ไม่สงวนสิทธิ์ในการจัดทำจากต้นฉบับเพื่อเผยแพร่ในทุกกรณี ในการจัดทำหรือเผยแพร่โปรดใช้ความละเอียดรอบคอบเพื่อรักษาความถูกต้องของข้อมูล ขอคำปรึกษาด้านข้อมูล

ในการจัดทำเพื่อความสะดวกและประหยัด ติดต่อได้ที่

มูลนิธิพุทธโฆษณ์ โทร.๐๘ ๒๒๒๒ ๕๗๙๐ - ๙๔

คุณศรวิศา โทร.๐๘ ๑๕๑๓ ๑๖๑๑ คุณอารีวรรณ โทร.๐๘ ๕๐๕๘ ๖๘๘๘

สำหรับผู้ต้องการปฏิบัติธรรม ติดต่อได้ที่ ศูนย์ปฏิบัติพุทธทวจน (Buddhawajana Training Center)

โทรศัพท์ ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๖๕๙, ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๗๒๑, ๐๙ ๒๙๑๒ ๓๔๗๑

ติดตามการเผยแพร่พระธรรมคำสอนตามหลักพุทธทวจน โดยพระอาจารย์กฤษณ์ ใสตถิโณ ได้ที่

www.watnapp.com | media.watnapahpong.org | www.buddhakos.org

คลื่น ส.ว.พ. FM 91.0 MHz ทุกวันพระ เวลา 17.40 น.

